

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 08.11.1995

COM(95) 486 def.

95/0263 (CNS)

DE MEERTALIGE INFORMATIEMAATSCHAPPIJ

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE

Voorstel voor een

BESCHIKKING VAN DE RAAD

tot vaststelling van een meerjarenprogramma ter bevordering van de taalverscheidenheid
van de Gemeenschap in de informatiemaatschappij

(door de Commissie ingediend)

DE MEERTALIGE INFORMATIEMAATSCHAPPIJ

INHOUD

- 1. De politieke context**
- 2. Het taalkundig erfgoed van Europa**
 - 2.1 De derde taalrevolutie
 - 2.2 Het taalkundig erfgoed van Europa
 - 2.3 De verschillende functies van talen
- 3. De opkomende informatiemaatschappij**
 - 3.1 Een nieuwe technologische revolutie
 - 3.2 Een dubbele uitdaging voor Europa
 - 3.3 De markt kan het niet alleen aan
 - 3.4 Oplossingen voor de industrie
- 4. Behoud van de taalkundige verscheidenheid in Europa**
 - 4.1 De rol van de Lid-Staten
 - 4.2 De rol van de Europese Unie
 - 4.3 De rol van de onderwijsinstellingen
 - 4.4 De rol van de privé-sector
 - 4.5 De rol van onderzoek en ontwikkeling
- 5. Een Europese meertalige informatiemaatschappij: aanvullende actie is vereist**
 - 5.1 Creëren, valideren en verspreiden van Europese taalhulpbronnen
 - 5.2 Versterken van de taaltechnologie-industrie
 - 5.3 Ontwikkelen van een geavanceerde vertaalindustrie
 - 5.4 Creëren van een opgeleide en geavanceerde gebruikersgemeenschap
 - 5.5 Ontwikkelen van een coördinatie- en promotiekader
- 6. Coördinatie met aanverwante programma's**
 - 6.1 Een Europese aanpak voor het leren van talen
 - 6.2 Bevorderen van meertalige inhoud
 - 6.3 Uitbreiden en exploiteren van de technologische basis
- 7. Slotopmerkingen**

Bijlage 1: Samenvatting MLIS-acties

DE MEERTALIGE INFORMATIEMAATSCHAPPIJ

1. DE POLITIEKE CONTEXT

Het rijke culturele erfgoed van Europa kan voor een groot deel worden teruggevoerd op zijn vele talen, waardoor de talrijke Europese volkeren in nationale of regionale gemeenschappen worden gegroepeerd en in staat worden gesteld ten volle aan het sociale, economische en politieke leven deel te nemen⁽¹⁾.

Het Witboek van de Commissie⁽²⁾, het Bangemann-rapport⁽³⁾ en het Actieplan van de Commissie⁽⁴⁾ evalueren het potentieel van de informatiemaatschappij en formuleren beleidsopties om dit te benutten. De transeuropese netwerken⁽⁵⁾, de OTO-activiteiten onder het vierde kaderprogramma⁽⁶⁾, met name Informatietechnologie, ACTS⁽⁷⁾ en Telematica⁽⁸⁾ en de recente voorstellen in het programma INFO2000⁽⁹⁾ maken duidelijk welke inspanningen op het gebied van de uitvoering worden geleverd. Deze inspanningen hangen nauw samen met initiatieven in de audiovisuele sector⁽¹⁰⁾ en met programma's op het gebied van onderwijs en beroepsopleiding.

De Europese Raad heeft in juni 1994 te Korfoe gewezen op de betekenis van de taalaspecten van de informatiemaatschappij en in juni 1995 te Cannes het belang benadrukt van de taalkundige verscheidenheid in de Europese Unie.

Met de opkomst van informatie- en communicatiediensten voor tekst, geluid en beelden die via wereldwijde netwerken toegankelijk zijn, beleven wij momenteel grondige veranderingen in de menselijke communicatie. Hoewel deze boeiende uitdagingen vormen, kunnen zij ook grote invloed uitoefenen op de talen die wij gebruiken. In het slechtste geval kan dat ertoe leiden dat burgers die niet zo bedreven zijn in de veel gebruikte talen, volwaardige deelneming aan onze steeds meer op informatie gebaseerde maatschappij wordt onthouden.

-
- (1) Resolutie van de Raad over taalkundige verscheidenheid en meertaligheid in de Europese Unie, 12 juni 1995 (doc 7755/95)
 - (2) *Groei, concurrentievermogen en werkgelegenheid - Naar de 21e eeuw: wegen en uitdagingen*, Witboek van de Commissie van de Europese Gemeenschappen, 1994
 - (3) Bangemann, M. (uitgever) *Europa en de wereldwijde informatiemaatschappij - Aanbevelingen aan de Europese Raad*, 26.5.1994
 - (4) *Europa op weg naar de informatiemaatschappij - een actieplan*, COM(94) 347 def. van 19.7.1994
 - (5) In het Verdrag van Maastricht wordt uitdrukkelijk verwezen naar transeuropese netwerken voor de uitwisseling van gegevens tussen overheidsdiensten, PB nr. C 224 van 31.8.1992
 - (6) *Vierde kaderprogramma van de Europese Gemeenschap van communautaire werkzaamheden op het gebied van onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie (1994-1998)*, PB nr. L 126 van 18.5.1994
 - (7) *Advanced Communications Technologies and Services*, COM (94) 243
 - (8) *Programma op het gebied van telematicatoepassingen*, Beschikking van de Raad, PB nr. L 334 van 22.12.1994, blz. 1
 - (9) *INFO2000 - Voorstel voor een programma ter bevordering van multimediale informatie-inhoud voor ondernemingen, overheidsdiensten en de burgers in de Europese informatiemaatschappij*. Mededeling van de heer Bangemann aan de Commissie, maart 1995
 - (10) *Strategische opties voor de versterking van de Europese programma-industrie in de context van het audiovisuele beleid van de Europese Unie*, Groenboek van de Commissie van de Europese Gemeenschappen, 1994

Dergelijke gevaren kunnen worden vermeden wanneer wij volledige meertalige ondersteuning bij het gebruik van elektronische informatie kunnen verzekeren, wat neerkomt op de *gediversifieerde inhoud, met inbegrip van culturele en taalkundige inhoud*, waarop op de bijeenkomst van de G-7 over de informatiemaatschappij⁽¹¹⁾ werd aangedrongen. Hoewel deze diversiteit in hoge mate van nationale culturele en onderwijsinitiatieven afhankelijk zal blijven, kunnen ter zake ook heel wat inspanningen worden geleverd om informatie in onze verschillende talen gemakkelijker toegankelijk te maken. Bovendien zullen de inspanningen ter bevordering van meertalige informatiediensten ten goede komen aan de transeuropese telecommunicatienetwerken⁽¹²⁾ die momenteel voor diverse toepassingssectoren tot stand worden gebracht.

Meer in het algemeen zal de meertalige ondersteuning bijdragen tot een betere werking van de *interne markt* door het vergemakkelijken van de communicatie tussen de verschillende talen en tot de versterking van de *economische en sociale samenhang* door het bevorderen van de samenwerking tussen de diverse taalregio's in Europa. Zij zal de *Europese burgers* in staat stellen volwaardiger aan onze steeds meer op informatie gebaseerde maatschappij deel te nemen en *kleine en middelgrote ondernemingen nieuwe mogelijkheden* bieden om zich op de meertalige informatiemarkt te begeven. Een betere bekendheid met de uitdagingen en mogelijkheden van de meertalige informatiemaatschappij zullen de industrie dan ook aanmoedigen om *nieuwe markten* aan te boren door de taalkundige belemmeringen te verminderen.

In de eerste plaats zijn praktische oplossingen vereist voor de problemen waarmee de bedrijven worden geconfronteerd wanneer zij producten op vreemde-taalmarkten lanceren. Het is niet ongevoel dat verscheidene maanden vertraging wordt opgelopen omdat technische produktondersteuning, gebruikershandleidingen en reclame moeten worden vertaald en aan de lokale markt aangepast. In geval van computerprodukten en -diensten betekent de taalkundige aanpassing van de programmatuur voor de fabrikant zelfs nog een grotere belasting, wat de meertalige aanpak vaak in de weg staat. Geschikte hulpmiddelen en procedures ter vermindering van deze hinderpalen zullen dan ook vermoedelijk een grote invloed hebben op de grensoverschrijdende handel in diverse industrieën.

De Commissie zelf zal, net als de overige Europese Instellingen, gezien haar eigen behoeften op het gebied van vertaling, tolken en meertalige publikaties, aanzienlijke deskundigheid en ervaring voor de ontwikkeling van meertalige hulpmiddelen en diensten kunnen inbrengen. De Europese Instellingen zullen bovendien zeker ook direct van veel van de verkregen resultaten profiteren. Vooruitgang op Europees niveau zal zo veel mogelijk met de Lid-Staten en de openbare en de privé-sector worden gedeeld ten einde de ontwikkeling van meertalige hulpmiddelen op nationaal niveau te bevorderen.

(11) Ministerconferentie van de G-7 over de informatiemaatschappij, Brussel, 25-26 februari 1995, Conclusies van het voorzitterschap

(12) Voorstel voor een beschikking van het Europees Parlement en van de Raad betreffende een geheel van richtsnoeren voor transeuropese netwerken op het gebied van de telecommunicatie, COM(95) 224 van 16 juni 1995

In deze mededeling wordt de problematiek bestudeerd en wordt beschreven hoe vorderingen kunnen worden gemaakt bij de totstandbrenging van een meertalige informatiemaatschappij in Europa door de inspanningen tussen de Lid-Staten en tussen de particuliere en de overheidssector zodanig te coördineren dat de Europese burgers kunnen beschikken over de nodige taalkundige ondersteuning, met inbegrip van kosteneffectieve vertaling en aanpassing aan de meertalige markt.

De technologieën, die wanneer zij overal doordringen een bedreiging voor de taalkundige en culturele verscheidenheid in de informatiemaatschappij kunnen vormen, kunnen ook de taalbarrières⁽¹³⁾ in Europa helpen overwinnen door de kosten van het maken van verscheidene versies, vertaling en aanpassing aan de markt van informatieprodukten en -diensten te verminderen.

De markt zal uit zichzelf de meertalige informatiemaatschappij in Europa echter niet tot stand brengen. Om de vereiste ontwikkelingen te katalyseren, zijn positieve maatregelen van de Lid-Staten en van de Unie vereist.

Vervolgens zullen commerciële mogelijkheden worden geboden: in de mediasector (verbeteringen in nasynchronisatie en ondertiteling), bij het opstellen van documenten (automatische spelling- en grammaticacontrole) en bij vele andere activiteiten waaraan vertaling te pas komt, waarbij echter steeds voor ogen wordt gehouden dat literaire vertaling een creatieve en getrouwe aanpassing van het originele werk vereist. Meertalige hulpbronnen zullen ook het pad effenen voor een scala van spraaktoepassingen, gaande van systemen die tekst in spraak omzetten tot stemgestuurde bedrijfsinstallaties.

Europa zal derhalve naar een meertalige informatiemaatschappij kunnen toegroeien door nieuwe taalindustrieën te creëren en zijn burgers nieuwe zakelijke en culturele mogelijkheden te bieden. Dit zal op zijn beurt leiden tot het ontstaan van nieuwe werkgelegenheid en nieuwe markten, die een potentieel voor meertalige produkten en diensten in heel Europa en over de hele wereld vormen.

2. HET TAALKUNDIG ERFGOED VAN EUROPA

2.1 De derde taalrevolutie

Drie opeenvolgende revoluties hebben de aard van de menselijke communicatie veranderd en telkens heeft dit tot grote functionele veranderingen in het taalgebruik geleid.

De eerste revolutie was het gevolg van de uitvinding van het schrift, waardoor kennis door lezen en schrijven toegankelijk werd gemaakt. Voor de gewone man bleef mondelinge communicatie van persoon tot persoon echter de norm.

⁽¹³⁾ Toespraak van de heer Santer voor het Europese Parlement, Straatsburg, 17 januari 1995

De tweede revolutie, de uitvinding van het mechanisch drukken, heeft voor de gewone burger tot een buitengewone verruiming van zijn horizon geleid. De massale alfabetisering legde niet alleen de grondslag voor de veralgemeende toegang tot kennis en cultuur maar maakte tevens voor het eerst democratische deelneming aan de nationale politiek mogelijk.

Nu beleven wij *de derde en radicaalste revolutie*, waarin computerondersteunde technologieën het individu onmiddellijk wereldwijde toegang tot informatie bieden. In deze opkomende informatiemaatschappij is de rol van de taal eens te meer en meer dan ooit tevoren aan verandering onderhevig, als gevolg van communicatie via het scherm, waarbij tekst, beelden en geluid worden gecombineerd.

De nieuwe informatietechnologieën veranderen radicaal de aard van de communicatie en hebben een grote weerslag op de functie van talen.

2.2 Het taalkundig erfgoed van Europa

De 380 miljoen inwoners van de Europese Unie spreken meer dan 45 nationale en regionale talen en belangrijke regionale varianten. De meeste zijn van Romaanse, Germaanse of Keltische oorsprong en de overige omvatten Grieks, Fins en Baskisch⁽¹⁴⁾.

De taalkundige verscheidenheid is in Europa in vergelijking met andere regio's in de wereld echter beperkt. Schattingen van het aantal verschillende, onderling niet verstaanbare gesproken talen wereldwijd schommelen tussen 5 000 en 25 000, afhankelijk van de criteria voor het definiëren van taal en dialect.

Veel van de minderheidstalen hebben het echter moeilijk, vaak als gevolg van veranderende communicatiepatronen. De wijdverspreide toepassing van de nieuwe technologieën zou dit proces aanzienlijk kunnen bespoedigen en zo een bedreiging kunnen vormen voor de taalkundige en culturele verscheidenheid van de Europese samenleving⁽¹⁵⁾.

De Europese integratie moet gebaseerd zijn op transparantie voor de burger. De voornaamste wetgeving en mededelingen moeten dan ook verder in de talen van de Unie beschikbaar blijven om voor iedereen verstaanbaar en op grote schaal toepasbaar te blijven.

Europa kan bogen op een rijke taalkundige verscheidenheid. Het verloop van het integratieproces zal aanzienlijk worden versneld door een open toegang tot wetteksten en ondersteunende documenten voor alle Europese burgers in de verschillende gebruikte talen.

(14) Hearn, P.M. and Button, D.F. (uitgevers) (1994), *Language Industries Atlas*, Amsterdam: IOS Press, in opdracht van de EC, Brussel en Luxemburg

(15) Eurobarometer nr. 41, juli 1994, bevat gegevens over taalgebruik en talenkennis in Europa

2.3 De verschillende functies van talen

Talen oefenen op vele aspecten van de maatschappij een diepgaande en complexe invloed uit.

Zij bevorderen de sociale samenhang en gemeenschappelijke waarden in onze landen of regio's. Een gemeenschappelijk taal vergemakkelijkt open communicatie op alle niveaus van de samenleving. Omgekeerd zijn taalverschillen hinderlijk voor de communicatie en leveren zij voor minderheidsgroepen moeilijkheden op.

Taal is ook een instrument voor handhaving van de democratie. In een bloeiende maatschappij worden open discussies gevoerd. Vrijheid van meningsuiting is een hoeksteen van onze democratische systemen, de vrije pers staat garant voor democratische uitdrukkingsmogelijkheden en taal wordt door elke burger als communicatiemiddel gebruikt om aan het democratisch proces deel te nemen. De transparante werking van de Europese Instellingen kan dan ook alleen worden verzekerd door de beschikbaarheid van meertalige ondersteuning.

Ons cultureel leven is nauw met taal verbonden. Elk land heeft zijn dichter of toneelschrijver wiens werk de culturele identiteit van zijn volk symboliseert, terwijl een groot deel van ons cultureel erfgoed in onze diverse talen is vastgelegd.

Ten slotte zijn er de economische aspecten. Talen bepalen markten, en vaak gaat dit gepaard met kosten voor vertaling en aanpassing aan de markt die, ongeacht het produkt of de dienst, een belangrijke factor in de internationale handel kunnen worden. In de programmatuursector maakt taalkundige aanpassing van programmatuur weliswaar een groot deel van de prijs ervan uit, maar deze aanpassing leidt ook tot een grotere markt voor dergelijke produkten. Zowel de Europese film- en televisiesector als de Europese culturele sectoren en instellingen moeten in tegenstelling tot hun Amerikaanse tegenhangers de kosten van nasynchronisatie en ondertiteling dragen, willen zij een groot publiek bereiken.

De politieke, culturele en economische effecten van talen zullen bij de verwezenlijking van de Europese informatiemaatschappij de nodige aandacht vergen.

3. DE OPKOMENDE INFORMATIEMAATSCHAPPIJ

3.1 Een nieuwe technologische revolutie

De convergentie van informatie- en telecommunicatietechnologieën verandert de aard van communicatie op elk niveau van de samenleving.

Deze technologieën kunnen niet alleen nieuwe mogelijkheden bieden voor toegang tot en verspreiding en bewerking van informatie in zijn diverse vormen (tekst, geluid, beelden, video), maar door het gebruik ervan verandert ook onze manier van leven en werken en gaan wij van een maatschappij die op materiële goederen is gebaseerd naar een maatschappij waar alles steeds meer rond kennis en informatie draait.

De informatiemaatschappij neemt in al onze Lid-Staten steeds meer concrete vormen aan: in fabrieken, kantoren, scholen en ook thuis. Nieuwe benaderingen voor toegang tot informatie leiden tot een opener maatschappij met een steeds verder aanzwellende stroom kennis, informatie, documentatie en amusement binnen en over de grenzen.

Economische activiteiten die vroeger op lokale markten waren gericht, hebben nu een internationaal perspectief. Cultuurspecifieke markten zoals uitgeverij, programmatuurproductie en thuiscomputerdiensten worden steeds meer multinationalaal benaderd.

Wereldwijde informatieverbindingen, met inbegrip van satellieten en kabeltelevisie, worden steeds meer gemeengoed. Mondiale computernetwerken zoals Internet trekken elke maand ontelbare nieuwe Europese gebruikers aan.

De informatierevolutie verandert radicaal de aard en de aanwending van communicatie in de hele maatschappij en biedt nieuwe mogelijkheden voor het bedrijfsleven, de cultuur en het onderwijs.

3.2 Een dubbele uitdaging voor Europa

Daar informatie elk niveau van de maatschappij beïnvloedt, zijn gelijke toegangsmogelijkheden een essentiële vereiste. Een ongebreidelde informatierevolutie zou namelijk kunnen leiden tot een maatschappij met twee snelheden, met enerzijds diegenen die de technologische mogelijkheden ten volle kunnen benutten en anderzijds diegenen die dat, vaak door het taalaspect, niet kunnen.

In de opkomende informatiemaatschappij staat Europa voor de dubbele uitdaging om onze rijke taalkundige en culturele verscheidenheid te handhaven en tegelijkertijd onze bedrijven en burgers gelijke kansen te verzekeren om aan het nieuwe informatietijdperk deel te nemen en de voordelen ervan te genieten.

Om op de Europese en mondiale markten te kunnen blijven concurreren, moet de industrie zich aanpassen. De ondernemingen zullen bij hun produktontwikkeling en marketingstrategieën de grootste zorg moeten besteden aan taalkundige en culturele factoren. Kleine en middelgrote ondernemingen die moeite hebben om deze kennis te verwerven en hun produktlijnen en marketing aan te passen, zullen alleen voordeel kunnen behalen als zij de aard van het probleem hebben onderkend.

Om aan deze uitdagingen het hoofd te bieden, moet de Europese informatiemaatschappij meertalig blijven. De burgers in heel de Unie moeten volwaardig kunnen communiceren, niet alleen met andere Europeanen maar ook met partners over de hele wereld. Zij moeten over de middelen beschikken om in een geest van verdraagzaamheid, democratie en sociale eenheid doelmatig te kunnen samenleven en samenwerken.

Een meertalige aanpak van communicatie zal personen en ondernemingen ongeacht hun taal gelijke kansen bieden om aan het nieuwe informatietijdperk deel te nemen.

3.3 De markt kan het niet alleen aan

Het snel stijgende gebruik van informatie- en communicatietechnologieën zal uiteraard in het voordeel zijn van de talen die met succes kunnen worden verwerkt. Talen die worden ondersteund door belangrijke programmatuurprodukten die hoogwaardige tekstverwerkingsfaciliteiten bieden, zullen ook vrijwel onbeperkte toegang tot informatiediensten in deze talen mogelijk maken.

In dit verband concentreert de markt zich gewoonlijk op een beperkt aantal talen om de diensten zo spoedig mogelijk bij een groot aantal gebruikers te brengen. Dit heeft tot gevolg dat zowel de vele Europeanen die deze talen niet machtig zijn als de talrijke bedrijven, en met name kleine en middelgrote ondernemingen, die niet over de vereiste talenkennis beschikken, worden uitgesloten en dat zij niet van de voordelen van het nieuwe informatietijdperk kunnen profiteren. Op die manier komt op lange termijn de levensvatbaarheid van niet specifiek ondersteunde talen in het gedrang.

Het is duidelijk dat maatregelen nodig zijn om een evenwicht te garanderen tussen de grote talen en talen van kleinere nationale of regionale gemeenschappen in Europa.

3.4 Oplossingen voor de industrie

In de opkomende informatiemaatschappij zijn produkten steeds meer voorzien van begeleidend materiaal in de vorm van gebruikershandleidingen of, in het geval van programmatuur, van schermberichten in de taal van de gebruiker. Het niet aanbieden van dergelijke meertalige ondersteuning levert op de markten die met succes kunnen worden ontsloten een aantal formele en praktische beperkingen op. Produkten die geen meertalige ondersteuning bieden, kunnen voor de gebruiker vaak heel frustrerend zijn.

Zowel grote als kleine bedrijven zijn zich zeer goed bewust van de tijd en de kosten die nodig zijn om produkten op vreemde-taalmarkten te introduceren. Fabrikanten beperken hun verkoopbeleid maar al te vaak tot die gebieden waar vertaling niet nodig of tot een minimum beperkt is.

Bijgevolg werkt de Europese markt niet goed voor een aantal produkten, vooral in het geval van markten met een aanzienlijk informatiebestanddeel of niche-markten, waar meestal KMO's actief zijn.

Ten eerste moet er voor de bedrijven duidelijkheid heersen omtrent de taaleisen van de markt, zodat zij zich kunnen voorbereiden en aan dezelfde taalregelingen als hun concurrenten zijn onderworpen.

Ten tweede moeten zij hun taalkundige mogelijkheden en hun verkoopstrategieën sneller aanpassen, wat het gebruik van geavanceerde taalhulpmiddelen, vertaaldiensten en de taalvaardigheden van het personeel omvat.

Ten derde moeten de hulpmiddelen, diensten en optimale praktijken overeenkomstig hun specifieke behoeften worden ontwikkeld. Er is een duidelijke taak weggelegd voor de taaltechnologie-industrie bij het ontwikkelen en op de markt brengen van de produkten die tot een betere kosteneffectiviteit leiden.

Gezien het Europese en meertalige karakter van het probleem is communautaire actie vereist die op coherente wijze op de markt, de aanbodsector en de taalindustrieën is gericht.

Gecoördineerde actie op het niveau van de Europese Unie zal ertoe bijdragen dat een aantal problemen worden opgelost die individuele ondernemingen nu alleen niet aankunnen.

4. BEHOUD VAN DE TAALKUNDIGE VERSCHIEDENHEID IN EUROPA

4.1. De rol van de Lid-Staten

De instandhouding van de verschillende talen in Europa is in de eerste plaats de taak van de desbetreffende landen, waarvan sommige een duidelijk taalbeleid voeren. Overeenkomstig de wens van de burgers hecht elke Lid-Staat en regio bijzondere waarde aan zijn talen en dringt hij aan op de blijvende erkenning ervan in Europees verband. De Lid-Staat of regio is in de eerste plaats verantwoordelijk voor de ontwikkeling en beschikbaarheid van hulpmiddelen die specifiek op de in die Lid-Staat of regio gebruikte talen zijn afgestemd.

Alle Lid-Staten en regio's hebben er derhalve evenveel belang bij om de taalkundige verscheidenheid in de Europese Unie bij het aanbreken van het informatietijdperk te behouden.

Overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel speelt elke Lid-Staat en regio een doorslaggevende rol bij de instandhouding van zijn taal of talen.

4.2 De rol van de Europese Unie

De Europese Instellingen en met name de Commissie kunnen als katalysator fungeren en waarde toevoegen aan de nationale inspanningen door:

- de positie van de officiële talen in stand te houden, overeenkomstig de regeling van het taalgebruik in de Europese Instellingen⁽¹⁶⁾;
- particuliere en overheidsorganisaties op de hoogte te brengen van het belang van taalvraagstukken in het informatietijdperk, ten einde gezamenlijke problemen en mogelijke oplossingen te identificeren;
- de taalindustrieën en de afnemerssectoren te stimuleren echte Europese of mondiale verkoopstrategieën te volgen door in hun strategieën meertaligheid in te bouwen om ze een concurrentievoordeel te bezorgen;
- de resultaten van O&O-initiatieven ter beschikking te stellen van gebruikers en ontwikkelaars van taaltechnologische diensten en producten;

⁽¹⁶⁾ Krachtens de artikelen 217 en 248 van het Verdrag van Rome en voor het eerst vastgelegd in Verordening nr. 1 van de Raad, PB nr. L 17 van 6.10.1958, en vervolgens gewijzigd bij de toetreding van nieuwe Lid-Staten

de ontwikkeling van hulpmiddelen, normen en infrastructuur te bevorderen die voor het grootste deel niet-taalgebonden zijn, maar voor de taalverwerking van essentieel belang zijn;

de voorlichting en een meertalige benadering van de informatiemaatschappij in Europa op het gebied van inhoud, vertaling, tolken en het leren van talen te bevorderen.

De Europese Instellingen kunnen ondersteuning bieden bij de bevordering en instandhouding van de taalkundige verscheidenheid in het informatietijdperk

4.3 De rol van de onderwijsinstellingen

De onderwijsinstellingen spelen een cruciale rol bij de instandhouding van de taalkundige verscheidenheid in Europa. De kennis van de moedertaal ligt aan al onze culturen en onderwijssystemen ten grondslag. Het leren beheersen van vreemde talen wordt voor alle Europeanen in de opkomende wereldwijde informatiemaatschappij een noodzaak.

Overeenkomstig de conclusies van de bijeenkomst van de G-7 over de informatiemaatschappij is er behoefte aan een innovatieve benadering van onderwijs en opleiding in meer dan één cultuur, vooral voor studenten en werknemers van alle ondernemingen, inclusief kleine en middelgrote.

4.4 De rol van de privé-sector

Voor de privé-sector is een hoofdrol weggelegd bij de totstandbrenging van de informatiemaatschappij in Europa, zoals werd benadrukt in het Witboek van de Commissie over groei, concurrentievermogen en werkgelegenheid, in het Bangemann-rapport en op de bijeenkomst van de G-7 over de informatiemaatschappij.

Voor de produktie van meertalige inhoud en meertalige interfaces zullen namelijk privé-bedrijven zorgen. Voor het leren van talen zullen particuliere organisaties het openbare onderwijs steeds meer aanvullen. Vertalen, tolken en taalondersteuning voor programmatuur en de media zijn voor de privé-sector belangrijke gebieden bij de totstandbrenging van de meertalige informatiemaatschappij.

Taalkundige verscheidenheid werd lange tijd uitsluitend als een kostenfactor beschouwd, maar wordt thans gezien als een bron van mogelijkheden voor de industrie omdat zij nieuwe industriële activiteiten creëert en een grotere verscheidenheid van produkten mogelijk maakt die aan alle individuele wensen van de klanten voldoen.

Particuliere ondernemingen zullen bij de totstandbrenging van de meertalige informatiemaatschappij een hoofdrol spelen.

4.5 De rol van onderzoek en ontwikkeling

Nieuwe technologieën kunnen bijdragen tot de instandhouding van meertaligheid door een steeds grotere capaciteit en steeds meer mogelijkheden op het gebied van telecommunicatie en computerbewerking te bieden.

Het Europees O&O op het gebied van taaltechnologie heeft voor een stevige wetenschappelijke basis gezorgd, maar de technologieoverdracht is slechts tot op zekere hoogte geslaagd, daar commerciële producten veel vaker eentalig dan meertalig waren en in het algemeen in de Verenigde Staten zijn ontwikkeld. Pas nu beginnen Europese ondernemingen producten op de markt te brengen.

De Europese onderzoekinspanningen hebben bij de voorbereiding van technologieoverdracht naar de markt een stevige basis gelegd.

5. EEN EUROPESE MEERTALIGE INFORMATIEMAATSCHAPPIJ: AANVULLENDE ACTIE IS VEREIST

Het bevorderen van meertaligheid in Europa vergt een breed gamma aan initiatieven op verschillende terreinen, als onderdelen van een coherente strategie.

Met een aantal initiatieven die het pad moeten effenen voor een Europese meertalige informatiemaatschappij is reeds een aanvang gemaakt. Binnen een aanvullend kader moeten echter nog een aantal leemten worden aangevuld om van de strategie een succes te maken.

Het initiatief voor de totstandbrenging van een meertalige informatiemaatschappij heeft dan ook betrekking op drie nieuwe actiegebieden die de algemene strategie zullen versterken. Deze omvatten de bevordering van een Europese infrastructuur voor taalhulpbronnen (Programmapunt 1), de versterking van de rol van de taalindustrieën (Programmapunt 2) en de ontwikkeling van meertalige hulpmiddelen voor overheidsdiensten (Programmapunt 3). Om doelgericht te kunnen samenwerken bij het definiëren van vraagstukken die te maken hebben met de taalaspecten van de Europese informatiemaatschappij wordt overwogen een coördinatieforum op te richten, waar openbare en particuliere organisaties met elkaar in contact worden gebracht (Begeleidende maatregelen).

Het aantal en de verscheidenheid van de actoren is zo groot dat de Commissie alleen doeltreffend kan optreden door middel van voorlichtings- en promotieactiviteiten, ontwikkelingen op het gebied van de taalinfrastructuur, proef- en demonstratieprojecten die een stimulerende rol vervullen en een beperkt aantal gerichte acties voor de taalindustrieën. De praktische uitvoering ervan zal in het algemeen gebeuren door oproepen tot het indienen van voorstellen voor projecten voor gezamenlijke rekening en door aanbestedingen voor specifieke ontwikkelingen in het kader van programmapunt 3.

De nieuwe activiteiten zullen bestaande communautaire initiatieven op het gebied van het leren van talen, meertalige inhoud en taaltechnologie aanvullen.

Er zijn acties nodig om gunstige voorwaarden voor een meertalige informatiemaatschappij te creëren door op lopende Europese initiatieven voort te bouwen en samenwerking te bevorderen.

5.1 Creëren, valideren en verspreiden van Europese taalhulpbronnen

Taaltechnologieën in commerciële producten en diensten omzetten, is niet alleen een kwestie van een sterke technologische basis maar ook van de beschikbaarheid van hulpbronnen zoals elektronische woordenboeken, terminologiebanken, spraakgegevensbanken en grammatica's. Op dit gebied zijn aanzienlijke inspanningen vereist die investeringen vergen die de mogelijkheden van de privé-sector ver te boven gaan, vooral daar de meeste bedrijven in deze sector kleine en middelgrote ondernemingen zijn.

De Lid-Staten, de Commissie en particuliere ondernemingen hebben al grote bedragen geïnvesteerd in de productie van taalhulpbronnen zoals on-line woordenboeken, thesauri en terminologiebanken. De mogelijkheden van deze hulpbronnen zijn momenteel beperkt doordat zij meestal eentalig zijn. Bovendien is bij de ontwikkeling ervan onvoldoende rekening gehouden met compatibiliteit, wat lokalisatie en hergebruik bemoeilijkt. Een inventaris van potentieel herbruikbare taalhulpbronnen is opgemaakt, kunnen deze meertalig, compatibel en op grote schaal beschikbaar en toegankelijk worden gemaakt.

Op dit terrein kan een efficiënte werking van het subsidiariteitsbeginsel worden bewerkstelligd, waarbij de feitelijke ontwikkeling van volwaardige hulpbronnen voor een taal wordt overgelaten aan de Lid-Sta(a)t(en) waar de taal wordt gesproken, terwijl de Gemeenschap zich bezighoudt met algemene kwesties zoals het vaststellen van normen en het toepassen ervan, het waarborgen van gelijke toegang voor alle ondernemingen en burgers, het vormen van een Europees netwerk van gegevensbanken en het verzekeren van vergelijkbare kwaliteitsniveaus voor alle talen. Voor meertalige hulpbronnen, die van cruciaal belang zijn voor de totstandbrenging van een werkelijk meertalige informatiemaatschappij, zal de verantwoordelijkheid voor het nemen van initiatieven worden gedeeld door de Gemeenschap en de desbetreffende Lid-Staten, waarbij het algemene van het specifieke wordt onderscheiden.

Een organisatie van leveranciers en gebruikers, opgericht en geëxploiteerd door openbare en particuliere actoren uit de diverse sectoren, zal de opkomst van een infrastructuur van hulpbronnen bevorderen. In de Verenigde Staten en Japan heeft de overheid de ontwikkeling, verspreiding en normalisering van taalhulpbronnen gestimuleerd.

Nationale lexicale organisaties zullen worden aangespoord om hun hulpbronnen en resultaten te coördineren, zodat de Europese taalindustrie er ten volle van kan profiteren. In het bijzonder dient ook rekening te worden gehouden met bijdragen van de uitgeverijsector.

Wat de spraaktechnologie betreft, moeten onderzoeksinstituten nauw onderling en met de industrie samenwerken bij het opzetten van gestandaardiseerde gegevensbanken voor de ontwikkeling en beproeving van spraakverwerkingssystemen, die tot geavanceerde toepassingen op het gebied van de spraaktechnologie leiden. Daar een groot aantal gesproken Europese talen moet worden gedekt, zal de Commissie bij de Lid-Staten nagaan in hoever ondersteunende ontwikkelingen voor spraakgegevensbanken haalbaar zijn, vooral voor talen met een beperkt economisch potentieel.

Voor informatieverwerking op Europese schaal is het belang van terminologie zo groot dat de oprichting van een gemeenschappelijke terminologie-infrastructuur gerechtvaardigd is. Momenteel bestaan er miljoenen specifieke termen in ongeveer 200 verschillende sectoren. Derhalve zijn grote gedistribueerde of in een netwerk verbonden gegevensbanken vereist die gemakkelijk toegang bieden tot meertalige terminologie op basis van passende normen.

Bedrijven en organisaties die in Europa met meertalige terminologie werken, kunnen de basis vormen voor een terminologisch samenwerkingsverband. Wanneer dit voldoende wordt gestimuleerd en de nodige financiële en organisatorische steun krijgt, kan hieruit een Europees terminologisch coördinatie- en informatiecentrum groeien dat samenwerkt met de nationale en regionale terminologiecentra en met de diverse industriële, administratieve, juridische, wetenschappelijke en medische sectoren.

Ook moet de nodige aandacht worden besteed aan de doeltreffendste methoden om een eenvormige toegang tot deze hulpbronnen te garanderen en aan het gebruik ervan. Met het oog op een zo gemeenschappelijk mogelijke basis zouden op een netwerk aangesloten toegangshulpmiddelen voor directe downloading beschikbaar moeten zijn (m.a.w. als freeware).

Als gevolg van een nauwere coördinatie tussen nationale en regionale organisaties die zich bezighouden met lexicografie en terminologie, zullen meer meertalige hulpbronnen toegankelijk worden. In het kader van programmapunt 1 zal de Commissie helpen de coördinatiestructuren en -procedures in het leven te roepen en samenwerking bevorderen.

5.2 Versterken van de taaltechnologie-industrie

Een belangrijk aspect van de rol van de privé-sector bij de totstandbrenging van de meertalige informatiemaatschappij is deelneming aan de taaltechnologie-industrie die in de eerste plaats tot taak heeft commerciële producten voor de computerondersteunde verwerking van talen te ontwikkelen.

Deze industrie, die ongetwijfeld een sleutelrol zal vervullen om Europa toegang tot de informatiemaatschappij te verschaffen, heeft zich niet ten volle kunnen ontwikkelen als gevolg van de te hoge kosten voor de ontwikkeling van grootschalige taalhulpbronnen die voor kwaliteitsproducten absoluut onontbeerlijk zijn.

Voorbeelden zijn auteurs- en uitgevershulpmiddelen op basis van programma's voor spelling- en grammaticacontrole, hulpmiddelen ter ondersteuning van vertaling zoals elektronisch woordenboeken en terminologiebanken, automatische vertaalsystemen die aangepast zijn aan verschillende onderwerpgebieden en tekstsoorten, en ontwikkelingen op het gebied van spraakherkenning en spraaksynthese.

Er is duidelijk behoefte aan een sterke taaltechnologie-industrie die de ruggegraat van de meertalige Europese informatiemaatschappij moet worden. Later zou deze een belangrijke rol kunnen spelen bij het uitvoeren van Europese taalprodukten naar andere delen van de wereld. De opkomst van deze sector zal sterk afhangen van het samenbrengen van Europese deskundigheid om zo de mogelijkheden voor de ontwikkeling van toepassingen te vergroten, en van de uitbreiding en betere exploitatie van de Europese wetenschappelijke en technologische basis op dit gebied.

Dit is in de eerste plaats een taak voor de betrokken privé-ondernemingen. De Lid-Staten en de Europese Instellingen moeten bij de ondersteuning van deze ondernemingen echter een stimulerende en katalyserende rol vervullen door potentiële markten en actiegebieden te identificeren en de bedrijven aan te moedigen uitdagingen aan te gaan die zij individueel niet aankunnen.

Daarvoor bestaan goede redenen. In Europa heeft het bedrijfsleven te maken met meer versnipperde markten dan bij voorbeeld in de Verenigde Staten. De meeste Europese ondernemingen zijn vrij klein en zijn niet in staat om taalkundige en culturele hinderpalen op buitenlandse markten te overwinnen. Daarbij komt nog dat de Europese markten voor nieuwe produkten en diensten minder dynamisch zijn dan de markten in de VS en in Oost-Azië. Door deze dubbele uitdaging worden Europese ondernemingen in een nadelige startpositie geplaatst, wat door infrastructuur- en stimuleringsmaatregelen zou moeten worden gecompenseerd.

Bij taaltechnologie zijn vele methodologieën, normen, functionele specificaties en basistechnologieën in hoge mate niet-taalgebonden. In deze gevallen leveren initiatieven op communautair niveau schaalvoordelen op. Op het gebied van de interlinguïstische hulpmiddelen, zoals die welke bij vertaling worden gebruikt, kan de Gemeenschap in samenwerking met de betrokken Lid-Staten uiteraard een rol van betekenis spelen.

De Lid-Staten zullen verantwoordelijk blijven voor die aspecten van de hulpmiddelen, hulpbronnen en toepassingen die specifiek hun eigen taal of talen betreffen.

De stimulerende rol van de Europese Unie omvat het versterken van de taaltechnologie-industrie in het kader van programmapunt 2, zodat deze van een meer coherente aanpak van de meertaligheid kan profiteren.

5.3 Ontwikkelen van een geavanceerde vertaalindustrie

De vertaalindustrie is een van de grootste gebruikers van taaltechnologische produkten en is zelf een belangrijke leverancier van taalprodukten, namelijk vertalingen. Naar schatting worden alleen in de Europese Unie jaarlijks meer dan 100 miljoen bladzijden tekst vertaald, wat overeenkomt met het werk van 100 000 mensen en een omzet van 10 miljard ecu⁽¹⁷⁾.

(17) Bron Praetorius Ltd., Nottingham, Engeland

Vertaling is echter meer dan het vertalen van teksten en omvat tegenwoordig zeer uiteenlopende activiteiten als tolken, aanpassing van programmatuur aan lokale markten, nasynchronisatie en ondertiteling en de vervaardiging van audiovisuele en multimediatuiprodukten in verschillende taalversies.

De omzet aan programmatuurprodukten, die nu al 25 miljard ecu per jaar bedraagt, stijgt snel. Een hoofdsegment vormt de aanpassing van programmatuur aan lokale markten, wat het opstellen van documentatie, produktondersteuning, handleidingen, verpakking, opslag, verspreiding en logistiek omvat. Meestal gaan hiermee taalwerkzaamheden gepaard, zelfs in gevallen waar vertaling niet direct nodig is.

In de vertaalsector komt de nadruk steeds meer te liggen op geautomatiseerde hulpmiddelen ter ondersteuning van het vertaalproces, zoals elektronische woordenboeken, terminologiebanken en berichtensystemen, waartoe de vertaler vanuit zijn werkstation toegang heeft. Kunnen omgaan met computers wordt voor een vertaler dan ook een essentiële vaardigheid en zal bijdragen tot een meer industriële benadering die is gebaseerd op het uitgebreid gebruik van geschikte netwerkdiensten.

Gemakkelijke toegang tot meertalige hulpmiddelen, met inbegrip van grootschalige lexicaie hulplibronnen en terminologiebanken, zal steeds belangrijker worden. Door netwerkvorming voor individuele vertalers en vertaalbureaus zal de doelmatigheid en de flexibiliteit verbeteren en zal de concurrentiekracht van Europa op de wereldmarkt toenemen. In nauw overleg met de vertaalsector zullen acties, onder meer op het gebied van opleiding en voorlichting, worden opgezet om zo het Europees vertaalpotentieel te mobiliseren en te versterken.

Uiteindelijk moeten alle burgers van de Unie toegang hebben tot gebruikersvriendelijke vertaalhulpmiddelen. Deze dekken nog niet alle minder gebruikte talen daar het investeringsrendement voor de kleinere daarbij betrokken bedrijven te laag is. Dit is duidelijk een gebied waar samenwerking geboden is.

In het kader van programmapunt 2 zullen inspanningen worden geleverd ter bevordering van een meer industriële aanpak van de vertaling op basis van uitgebreide netwerkvorming en van de toegang tot vertaalhulpmiddelen en -hulplibronnen om zo de doelmatigheid en de concurrentiekracht op de wereldvertaalmarkt te verbeteren.

5.4 Creëren van een opgeleide en geavanceerde gebruikersgemeenschap

Stimulansen die bedoeld zijn om technologie marktrijp te maken, zullen alleen effect sorteren wanneer er een grote en stijgende vraag naar informatieprodukten en -diensten is. Deze vraag moet komen van burgers (amusement, informatie), ondernemingen (informatie, tolken, vertaling) en de overheidssector (informatie, cultuur, vertaling, tolken, documentatie). Alle moeten worden voorgelicht over de opkomende informatiemaatschappij en over de bestaande en toekomstige mogelijkheden van een meertalige aanpak van informatie in Europa.

De Europese Instellingen kunnen in dit opzicht ook een eigen rol spelen. In het kader van Meertalige actieplannen⁽¹⁸⁾ experimenteert de Commissie al enige tijd met het gebruik van meertalige hulpmiddelen, zoals automatische vertaling en terminologiebanken. Onlangs nog werden inspanningen geleverd om deze activiteiten tot de andere Europese Instellingen en tot sommige overheidsdiensten van de Lid-Staten uit te breiden. Deze inspanningen moeten worden geïntensiveerd.

Er moeten inspanningen worden geleverd om ondernemingen, overheidsdiensten en individuele burgers op de hoogte te brengen van de beschikbare taalhulpmiddelen en diensten. In het kader van programmapunt 3 kunnen de Europese Instellingen voor de betrokken Europese ondernemingen een demonstratiefunctie vervullen door een hoogwaardige vraag te stimuleren en rechtstreeks tot de totstandkoming van de Europese meertalige informatiemaatschappij bij te dragen.

5.5 Ontwikkelen van een coördinatie- en promotiekader

Wil de privé-sector actief deelnemen aan de totstandbrenging van de meertalige informatiemaatschappij, dan is uiteraard een duidelijk beleid vereist dat gericht is op de bevordering van gezamenlijke actie van de EU-Instellingen, de Lid-Staten en particuliere bedrijven.

In het kader van internationale initiatieven in verband met de wereldwijde informatiemaatschappij zal de Commissie er de nadruk op leggen dat taalkundige en culturele aspecten moeten worden aangepakt. Samenwerking zal vooral worden nagestreefd met niet-communautaire landen in Midden- en Oost-Europa, de Europese Economische Ruimte, het Middellandse-Zeegebied en met landen waar Europese talen wijd verbreid zijn.

Om doelgericht te kunnen samenwerken bij het definiëren van vraagstukken die te maken hebben met de taalaspecten van de Europese informatiemaatschappij wordt overwogen een *coördinatieforum* op te richten, waar openbare en particuliere organisaties die verantwoordelijkheid dragen of opgaven vervullen op het gebied van meertaligheid en maatschappij met elkaar in contact worden gebracht. Dit forum zal met de volgende taken worden belast:

- het inzicht in taalvraagstukken in verband met de informatiemaatschappij verbeteren;
- de desbetreffende economische, sociale en culturele aspecten analyseren;
- de voornaamste hinderpalen bij de totstandbrenging van een meertalige informatiemaatschappij identificeren;
- de coördinatie tussen nationale organisaties en de Europese Instellingen bevorderen;
- de vooruitgang op weg naar de meertalige informatiemaatschappij beoordelen;
- met landen van buiten de Europese Unie samenwerken en taalhulpbronnen uitwisselen.

(18) Zesde meertalig actieplan 1994-1995

Een platform voor de coördinatie van openbare en particuliere meertalige initiatieven zal worden opgezet als begeleidende maatregel zodat bij de beleidsvorming doelgericht kan worden gewerkt.

6. COÖRDINATIE MET AANVERWANTE PROGRAMMA'S

De hierboven beschreven acties zijn zodanig opgezet dat zij de werkzaamheden aanvullen die in het kader van een aantal lopende communautaire initiatieven reeds aan de gang zijn. De bevordering van de meertaligheid in Europa houdt namelijk in dat wordt gezorgd voor coördinatie tussen een groot aantal initiatieven op verschillende gebieden, die echter als elementen van een samenhangende strategie moeten worden gezien.

Aanvullende communautaire acties ter verbetering van de talenkennis en de technologische basis zullen een essentiële rol vervullen bij de totstandbrenging van de Europese meertalige informatiemaatschappij.

6.1 Een Europese aanpak voor het leren van talen

De toenemende behoefte aan meertalige ondersteuning bij de overbrenging van informatie en kennis wordt erkend door bedrijven, overheidsdiensten en individuele burgers. Daarom wordt nu meer het accent gelegd op initiatieven voor het leren van talen.

Hoewel een uitstekende kennis van de moedertaal de eerste vereiste is, wordt het steeds belangrijker vreemde talen goed te beheersen. Alleen door hun taalvaardigheden te vergroten, zullen onze burgers kunnen profiteren van de steeds rijkere informatiediensten die via de wereldwijde netwerken worden aangeboden. Dit kan voor een deel worden verwezenlijkt door de ontwikkeling van producten voor taalonderwijs op afstand, die geschikt zijn voor een netwerkomgeving.

SOCRATES en LEONARDO, de vervolprogramma's van LINGUA⁽¹⁹⁾, zijn volledig gericht op het leren van talen, nu ook in de beroepsopleiding. In het nieuwe Programma op het gebied van telematicatoepassingen, omvatten zowel het gebied onderwijs- en beroepsopleiding als het gebied taaltechnologie de ontwikkeling van hulpmiddelen voor het leren van talen.

De Raad van ministers voor Onderzoek bereikte onlangs overeenstemming over de oprichting van enkele taakgroepen belast met de voorbereiding van een aantal multidisciplinaire onderwerpen voor onderzoek. De taakgroep die zich bezighoudt met multimediale onderwijsprogrammatuur zal de vraagstukken in verband met het leren van talen nader bestuderen.

⁽¹⁹⁾ LINGUA: Actieprogramma ter bevordering van de kennis van vreemde talen in de Europese Gemeenschap, Besluit van de Raad, PB nr. L 239 van 16.8.1989

De aandacht moet meer worden toegespitst op het leren van talen in alle fasen van het onderwijsproces en in het beroepsleven. Communautaire programma's zoals LEONARDO en SOCRATES en het Programma op het gebied van telematicatoepassingen zullen daartoe bijdragen.

6.2 Bevorderen van meertalige inhoud

Bij zijn intrede in het informatietijdperk kan Europa zeker profiteren van zijn uitgebreid inhoudbezit in de uitgeverij en in de audiovisuele en de taalsector. Door moderne productie-, verpakings- en verspreidingsmethoden zullen internationale markten worden geopend voor een scala van zakelijke en vrijetijdsdiensten die qua inhoud vaak een meertalige benadering vergen.

Deze methoden omvatten technieken voor het drukken van de produktiekosten van op inhoud gebaseerde producten voor de vele Europese taalmarkten. Nieuwe technologieën zullen een meer geïntegreerde aanpak mogelijk maken, waarbij de vertaal- en aanpassingskosten worden verminderd en tegelijkertijd de kwaliteit van de meertalige inhoud wordt verbeterd.

Gezien de behoefte om in verschillende talen voor de meertalige markt te produceren, zal de Europese inhoudindustrie een van de voornaamste industriële deelnemers zijn bij de totstandbrenging van de informatiemaatschappij. Ook het voorgestelde programma INFO2000 en het programma MEDIA 2 moeten hierop inspelen.

Ook zal in de OTO-programma's, met name op de gebieden informatietechnologie en taaltechnologie van het Programma voor telematicatoepassingen, de nodige aandacht worden besteed aan technologieën die de extra kosten en de omlooptijd van de meertalige inhoudproductie verminderen; nasynchronisatie, ondertiteling en meertalige programmatuurondersteuning vallen hieronder. Een belangrijk gebied in dit verband vormen de hulpmiddelen voor het produceren van CD-ROM's en CD-I's in veel verschillende talen.

De ontwikkeling van hulpmiddelen en methoden die bedoeld zijn voor het verminderen van de produktiekosten van meertalige inhoud, waarbij tevens de kwaliteit wordt verbeterd, zal in het kader van de OTO-programma's worden gestimuleerd. De programma's INFO2000 en MEDIA II zullen de productie van meertalige inhoud stimuleren.

6.3 Uitbreiden en exploiteren van de technologische basis

Ondanks grote vooruitgang in de laatste tien jaar is de taaltechnologie nog steeds onvolgroeid en is meer onderzoek en ontwikkeling nodig. Het gebrek aan grootschalige, ruim toegankelijke geautomatiseerde hulpbronnen voor de diverse technologieën vormt een probleem:

- Natuurlijke taalverwerking omvat taalherkenning, dialoogbeheer, syntactische, morfologische en semantische analyse, automatische vertaling, documentindexering en -retrieval en evaluatietechnieken. Deze technologieën zijn nodig voor het ontwikkelen van programma's voor grammaticale controle, parsers ten behoeve van vertaal- en auteurssystemen en hulpmiddelen voor ontsluiting van informatie via netwerken en classificatie.
- Spraaktechnologie kan worden onderverdeeld in signaalverwerking, automatische spraakherkenning, taalherkenning, sprekerherkenning, spraakgeneratie, tekst-spraaksynthese en evaluatie van spraaktechnologie. Spraaktechnologie kan worden toegepast op het niveau van de synthese, bij voorbeeld bij het creëren van tekst-spraaksystemen voor blinden, terwijl spraakanalysetechnieken vereist zijn voor stemgestuurde apparatuur en voor automatische dicteersystemen. Al deze technologieën hangen nauw samen met de vergelijkbare technologieën voor de verwerking van schriftelijke taal.
- De ergonomische aspecten van taaltechnologie omvatten het ontwerp van doeltreffende interfaces voor de verwerking van gesproken en geschreven taal. Deze omvatten schermtekst en help-berichten in alle vereiste talen, alsmede componenten ter ondersteuning van meertalige gesproken instructies.

Taaltechnologie steunt hierop voor de ontwikkeling van toepassingen die de verwerking van schriftelijke of gesproken taal omvatten. Mogelijke toepassingen zijn bij voorbeeld systemen die ruwe vertalingen van referaten uit wetenschappelijke gegevensbanken afleveren of spraak in tekst omzetten, zoals bij voorbeeld door medische specialisten gedicteerde rapporten.

In Europa werd de wetenschappelijke basis voor taaltechnologie geconsolideerd door OTO-programma's zoals ESPRIT, Telematica, Eurotra⁽²⁰⁾ en het gebied taaltechnologie van het Programma voor telematicatoepassingen⁽²¹⁾. De exploitatie van deze sterke wetenschappelijke en technologische basis loopt echter achter.

Ook in de toekomst zullen bijzondere inspanningen worden geleverd in het kader van de desbetreffende specifieke programma's en door verdere ondersteuning van de exploitatie en verspreiding van resultaten, zodat de industrie op de hoogte blijft van de taaltechnologische verwezenlijkingen.

(20) Eurotra, een geavanceerd systeem voor automatische vertaling. Voor het eerst goedgekeurd bij Besluit 82/752 van de Raad van 4.11.1982 en laatste programma vastgesteld bij Beschikking 90/664 van de Raad van 26.11.1990

(21) Beschikking van de Raad van 7.6.1991, PB nr. L 192 van 16.7.1991

Tot besluit kan worden gesteld dat het voorgestelde programma voor de meertalige informatiemaatschappij erop gericht zal zijn een aantal aanzienlijke leemten aan te vullen door het ontwikkelen van een gecoördineerde strategie voor een meertalige informatiemaatschappij. Veelal ontbreekt het in Europa niet alleen aan ideeën, maar ook aan betere coördinatie, snelle actie en adequate toepassing. Het voorstel voor een beschikking van de Raad tot vaststelling van een actieprogramma ter bevordering van de meertalige informatiemaatschappij houdt daarmee rekening.

Taalkundige verscheidenheid, in het verleden en in de toekomst een hoeksteen van Europese communicatie en samenwerking, zal nog belangrijker worden met de opkomst van de wereldwijde informatiemaatschappij, waar sommige landen zullen trachten te profiteren van de sterke positie die zij voor bepaalde informatie- en communicatiediensten bezitten door producten en diensten over de hele wereld uit te voeren.

Wanneer de wereldwijde informatiemaatschappij vorm krijgt, moet Europa klaar staan om zijn rol te spelen en om voor zijn burgers, ondernemingen en overheidsinstellingen alle voordelen ervan te oogsten. De Europese identiteit, die wordt gekenmerkt door vruchtbare samenwerking tussen verschillende volkeren met verschillende talen en culturen, moet in stand worden gehouden.

De taalkundige verscheidenheid in Europa is groot in vergelijking met de situatie bij de grootste concurrenten, de Verenigde Staten en Japan, ook al is zij minder uitgesproken dan in vele andere delen van de wereld. Europa heeft de wetenschappelijke en technologische competentie, de economische kracht en de politieke wil om zijn taalkundige verscheidenheid in het informatietijdperk te behouden, zoals dat door de Europese burgers wordt gewenst. Het bedrijfsleven staat klaar om zijn aandeel in deze onderneming te vervullen omdat het ondervonden heeft dat het noodzakelijk is zich op een meertalige en multiculturele samenleving in te stellen. Ook aan de kleine ondernemingen, die met enorme en gediversifieerde markten worden geconfronteerd, moet gepaste hulp worden geboden.

De meertalige informatiemaatschappij zal het voor de burgers dan ook makkelijker maken op het werk of thuis in de taal van hun keuze te communiceren. Zij zal Europa ook van een sterke positie verzekeren wanneer het zijn ervaring met en onderlegdheid in het omgaan met een cultureel en taalkundig gediversifieerd Europa kan overdragen op een nog gediversifieerdere wereldwijde informatiemaatschappij.

BIJLAGE 1: SAMENVATTING MLIS-ACTIES

	TITEL	BESCHRIJVING	MOTIVERING
1	Ondersteunen van de opbouw van een infrastructuur voor Europese taalhulpbronnen	Oproep tot het indienen van voorstellen (projecten voor gezamenlijke rekening) voor: - de ondersteuning van het opzetten van een Europese vereniging voor taalhulpbronnen (ELRA) voor validering en verspreiding van taalhulpbronnen; - de ontwikkeling in fasen van een netwerk dat sectorale en taalkundige terminologiebanken verbindt; - de selectie en exploitatie van een informatiecentrum voor terminologie; - de ontwikkeling in fasen van een netwerk van compatibele elektronische corpora en lexica	- beter gebruik van taalhulpbronnen die onafhankelijk van elkaar in verschillende Lid-Statens worden ontwikkeld; - taalhulpbronnen moeten volgens overeengekomen normen worden ontwikkeld; - compatibiliteit van de taalhulpbronnen wordt bereikt door ze in een netwerk te verbinden; - communautaire actie bevordert de ontwikkeling van <i>meertalige</i> hulpbronnen.
2	Stimuleren en versterken van de taalindustrieën	Oproep tot het indienen van voorstellen (projecten voor gezamenlijke rekening) voor: - de demonstratie van het doeltreffend gebruik van geautoriseerde taal en taalhulpmiddelen in een beperkt aantal industriële en zakelijke omgevingen; - de demonstratie van geavanceerde hulpmiddelen en methoden voor aanpassing aan de lokale markt van multimediatechnologie; - de ontwikkeling van elektronische vertaalgidsdiensten; - de demonstratie van televertaling en teletolken onder gebruikmaking van paneuropese netwerken	- KMO's moeten zich steeds meer op markten met verschillende talen richten; - er heerst gebrek aan vaardigheden en ervaring om met meertaligheid om te gaan; - communautaire actie zal de kansen van KMO's op de interne markt verbeteren; - dank zij directe toegang tot meertalige diensten zal voor KMO's de doorlooptijd naar de markt worden verminderd; - de taalindustrie, vooral KMO's, zullen van Europese samenwerking profiteren.

	TITEL	BESCHRIJVING	MOTIVERING
3	Bevorderen van het gebruik van geavanceerde taalhulpmiddelen in de Europese overheidssector	Aanbesteding voor: - de ontwikkeling van een meertalige informatie-infrastructuur voor de overheidssector (hulpmiddelen, hulpbronnen, normen, interfaces); - de ontwikkeling van vertaalhulpmiddelen in bilaterale samenwerking met Lid-Staten en regio's; - de uitwerking van eenvormige terminologiespecificaties voor de Europese overheidssector	- de behoefte aan meertalige communicatie tussen overheden in Europa stijgt snel; - gebruikmaking van taalhulpmiddelen kan de efficiëntie zeer ten goede komen; - de ervaring van de Europese Instellingen met de aanpak van meertaligheid moet met overheden in de Lid-Staten worden gedeeld; - de Europese overheidssector zal voor de Europese taalindustrieën een voorbeeldfunctie vervullen.
-	Begeleidende maatregelen	Aanbesteding (voornamelijk voor studies en voorlichtingsacties): - organisatie van overleg en coördinatie tussen de voornaamste partijen; - studie ter beoordeling van de behoeften en de vooruitgang op weg naar meertaligheid; - ondersteuning van taalkundige normalisatiewerkzaamheden; - diverse promotieactiviteiten, vooral gericht op het grote publiek en zakelijke sectoren; - organisatie van overleg met derde landen.	- gezamenlijke acties op Europees niveau ter verbetering van de doeltreffendheid van het actieplan; - normalisatie is essentieel voor grootschalig gebruik en hergebruik; - het bewustzijn omtrent taalvraagstukken en potentiële oplossingen is in Europa laag; - door internationale uitwisseling kan de Europese actie worden uitgebreid en kunnen de banden met bepaalde derde landen worden versterkt.

BESCHIKKING VAN DE RAAD

tot vaststelling van een meerjarenprogramma ter bevordering van de taalverscheidenheid van de Gemeenschap in de informatiemaatschappij

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 130, lid 3,

Gelet op het voorstel van de Commissie,

Gelet op het advies van het Europees Parlement⁽¹⁾,

Gelet op het advies van het Economisch en Sociaal Comité⁽²⁾,

Overwegende dat de komende informatiemaatschappij het bedrijfsleven nieuwe perspectieven biedt voor communicatie en handel op door een rijke verscheidenheid op taal- en cultureel gebied gekenmerkte Europese en mondiale markten;

Overwegende dat het bedrijfsleven om ten volle van de voordelen van interne markt profijt te kunnen trekken, en op wereldmarkten concurrerend te blijven, specifieke en passende oplossingen dient uit te werken om de taalbarrières te overwinnen;

Overwegende dat stimulering noodzakelijk is van het gebruik van technologieën, hulpmiddelen en methoden die de kosten van de informatieoverdracht tussen talen beperken, waarbij tevens zorg dient te worden gedragen voor de kwaliteit van vertalingen met name literaire vertalingen, die een specifieke creatieve inspanning vergen;

Overwegende dat de Europese Raad op 24 en 25 juni 1994 te Korfoe met nadruk op het belang van de culturele en taalaspecten van de informatiemaatschappij heeft gewezen, dat de Europese Raad op 26 en 27 juni 1995 te Cannes opnieuw op het belang voor de Gemeenschap van haar taalverscheidenheid heeft gewezen;

Overwegende dat de komende informatiemaatschappij de burger ruimere toegang tot informatie zou kunnen verschaffen en een uitnemende gelegenheid zou kunnen bieden om van de rijkdom en verscheidenheid van de Gemeenschap op cultureel en taalgebied profijt te trekken;

Overwegende dat taalbeleid een aangelegenheid is die tot de bevoegdheid behoort van de Lid-Staten, die daarbij het Gemeenschapsrecht in acht nemen; dat evenwel de bevordering van de ontwikkeling en het gebruik van moderne hulpmiddelen voor taalverwerking een werkerterrein is waarop communautaire actie is gerechtvaardigd ten einde door aanmoediging van gepaste coördinatie tussen de betrokken actoren in diverse taalgebieden tot aanzienlijke schaalvoordelen te komen; dat de op communautair niveau te ondernemen acties in verhouding moeten staan tot de te bereiken doelstellingen en slechts die terreinen moeten bestrijken die voor de Gemeenschap toegevoegde waarde kunnen opleveren;

(1) PB nr. C van blz

(2) PB nr. C van ... blz

Overwegende dat het in het belang van de Gemeenschap is inspanningen te ondersteunen voor de opbouw van een infrastructuur ter aanmoediging van de creëring en de benutting van de taalhulpbronnen die nodig zijn om de taalhulpmiddelen en- diensten te verbeteren en om onderzoek- en ontwikkelings- (O&O-) werkzaamheden te stimuleren;

Overwegende dat de Gemeenschap eveneens de taalindustrieën dient te mobiliseren en dient bij te dragen tot het creëren van een klimaat dat de groei ervan kan bevorderen;

Overwegende dat het bedrijfsleven in de sector van informatie- en communicatietechnologie dient te worden aangemoedigd om normen op te stellen waarin de talenverscheidenheid rekening wordt gehouden en om deze normen in hun produkten en toepassingen te integreren;

Overwegende dat het voor de Instellingen van de Gemeenschap en de betrokken overheidsdiensten in de Lid-Staten nuttig is nauwer samen te werken ter vermindering van de kosten van de ontwikkeling en het gebruik van de voor de uitoefening van hun taken benodigde taalhulpmiddelen;

Overwegende dat zorg dient te worden gedragen voor een nauwe coördinatie tussen de voor de tenuitvoerlegging van dit programma strekkende actie en op de totstandbrenging van een meertalige informatiemaatschappij gerichte initiatieven waaraan in het kader van andere communautaire programma's uitvoering wordt gegeven;

Overwegende dat, met inachtneming van het algemene beleid van de Unie ten aanzien van internationale organisaties, het betrekken van deze organisaties en van juridische entiteiten van derde landen bij de tenuitvoerlegging van het volledige programma of van deel ervan, wederzijdse voordelen kan opleveren,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN

Artikel 1

Voor de periode vanaf het tijdstip waarop deze beschikking van kracht wordt tot en met 31 december 1998 wordt een communautair programma vastgesteld voor :

- a) aanmoediging van het gebruik van technologieën, hulpmiddelen en methoden die de kosten van informatieoverdracht tussen talen beperken, en van de ontwikkeling van meertalige diensten,
- b) stimulering van de groei van de taalindustrieën,
- c) bevordering van de ontwikkeling van meertalige diensten,
- d) bevordering van de taalverscheidenheid van de Gemeenschap in de wereldomspannende informatiemaatschappij

Artikel 2

Onder de verantwoordelijkheid van de Commissie worden in overeenstemming met de in bijlage I vervatte, programmapunten en de in bijlage II beschreven wijze van tenuitvoerlegging van het programma, de volgende acties ondernomen :

- a) ondersteuning van inspanningen voor de opbouw van een infrastructuur voor taalhulpbronnen in de Gemeenschap en aanmoediging van de betrokken actoren;
- b) mobilisering en uitbreiding van de taalindustrieën door aanmoediging van het gebruik van moderne taaltechnologieën en- hulpmiddelen en de integratie ervan in informaticatoepassingen;
- c) bevordering van het gebruik van geavanceerde taalhulpmiddelen in de openbare sector in de Gemeenschap.

Geen van deze acties mag de werkzaamheden overlappen die op deze gebieden in het kader van andere communautaire of nationale werkzaamheden worden verricht.

Artikel 3

- 1. De Begrotingsautoriteit stelt binnen de perken van de financiële vooruitzichten voor elk begrotingsjaar de kredieten vast.
- 2. De financiële deelneming van de Gemeenschap aan de projecten voor gezamenlijke rekening bedraagt in de regel 50 %.

Artikel 4

- 1. De Commissie is verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van het programma.
- 2. De Commissie wordt bijgestaan door een comité van raadgevende aard, bestaande uit vertegenwoordigers van de Lid-Staten en voorgezeten door de vertegenwoordiger van de Commissie.

De vertegenwoordiger van de Commissie legt het comité een ontwerp voor van de te nemen maatregelen. Het comité brengt binnen een termijn die de Voorzitter kan vaststellen naar gelang van de urgentie van de materie advies uit over dit ontwerp, zo nodig door middel van een stemming.

Het advies wordt in de notulen opgenomen; voorts heeft iedere Lid-Staat het recht te verzoeken dat zijn standpunt in de notulen wordt opgenomen.

De Commissie houdt zoveel mogelijk rekening met het door het comité uitgebrachte advies. Zij brengt het comité op de hoogte van de wijze waarop zij rekening heeft gehouden met zijn advies.

Artikel 5

De procedure van artikel 4, lid 2, is van toepassing op :

- a) het werkprogramma voor de uitvoering van de in bijlage I vervatte programmapunten;
- b) de inhoud van de oproepen tot indiening van voorstellen;
- c) de selectie van de voor communautaire financiering voorgestelde acties en voor elke actie het geraamde bedrag van die financiering, indien dit bedrag 0,5 miljoen ecu of meer beloopt;
- d) de procedures voor de beoordeling van de resultaten van het programma;
- e) de aanpassing van de in bijlage II beschreven wijze van tenuitvoerlegging van het programma;
- f) het besluit om internationale organisaties en juridische entiteiten uit derde landen te laten deelnemen.

Artikel 6

Bij de voltooiing van het programma dient de Commissie over de resultaten die met de tenuitvoerlegging van de in artikel 2 bedoelde acties zijn behaald, bij het Europees Parlement, de Raad, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de regio's een beoordelingsverslag in.

Artikel 7

Deze beschikking is gericht tot de Lid-Staten.

Gedaan te Brussel, op

Voor de Raad
De Voorzitter

PROGRAMMAPUNTEN

1. Programmapunt 1: Ondersteuning van de opbouw van een infrastructuur voor Europese taalhulpbronnen

Taalhulpbronnen zoals woordenboeken, terminologische gegevensbanken, grammatica's en verzamelingen geschreven en gesproken tekst vormen essentieel uitgangsmateriaal voor taalkundig onderzoek, voor de ontwikkeling van in gegevensverwerkingssystemen geïntegreerde hulpmiddelen voor taalverwerking en voor de verbetering van vertaaldiensten. De Lid-Staten, de Commissie en een aantal ondernemingen uit de particuliere sector hebben al aanzienlijke bedragen in de produktie van qua omvang en complexiteit variërende taalhulpbronnen geïnvesteerd. De volledige benutting van deze hulpbronnen wordt momenteel belemmerd doordat zij hoofdzakelijk eentalig zijn en de basisspecificaties ervan soms verschillen, zodat gebruik ervan op een bredere schaal wordt beperkt, bovendien is de lokalisatie ervan vaak moeilijk. Doel van dit programmapunt is de ondersteuning van de inspanningen voor de opbouw van een Europese infrastructuur voor meertalige taalhulpbronnen.

1.1 De Commissie zal startsteun verlenen voor de werkzaamheden van de Europese vereniging voor taalhulpbronnen (European language resources association" ELRA) die tot doel heeft:

- de in de Gemeenschap beschikbare taalhulpbronnen te inventariseren;
- mechanismen in te voeren om te waarborgen dat deze hulpbronnen in de gehele Gemeenschap verspreiding krijgen;
- de toepassing te bevorderen van gemeenschappelijke normen om de compatibiliteit ervan te garanderen en het mogelijk te maken om de kwaliteit ervan te certificeren.

1.2 Het werk op terminologisch gebied bestrijkt een breed gamma activiteiten met aanzienlijke implicaties voor handel, wetenschappen, cultuur en technologie en voor de tenuitvoerlegging van communautaire besluiten, beschikkingen, richtlijnen en verordeningen. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd door zeer diverse openbare en particuliere actoren die vaak niet over de nodige middelen beschikken om hun werkzaamheden met die van hun wederpartijen in andere Lid-Staten te coördineren.

De Commissie zal het opzetten van gecoördineerde acties tussen belangstellende lichamen in de diverse Lid-Staten aanmoedigen op gebieden die voor de verwezenlijking van de doelstellingen van het communautair beleid prioriteit hebben. Zij zal hiertoe zo nodig bijdragen in de kosten voor het organiseren van Europees overleg tussen de betrokken lichamen, vooral op het gebied van normen, informatieverspreiding en netwerkvorming.

- 1.3 De beschikbaarheid van lexicografische en spraakgegevensbanken die aangepast zijn aan de ontwikkeling van informaticatoepassingen en die alle talen van de Gemeenschap bestrijken, is essentieel om een Europese taalindustrie tot bloei te brengen. De meeste momenteel in Europa beschikbare hulpbronnen zijn eentalig en onderling niet compatibel en kunnen bijgevolg niet voor de produktie van meertalige hulpmiddelen worden gebruikt. De Commissie zal ook op dit terrein het opzetten van gecoördineerde acties tussen actoren uit de openbare en de particuliere sector in de diverse Lid-Staten aanmoedigen om tot de ontwikkeling van compatibele en aan de algemeen aanvaarde normen beantwoordende lexicografische en vocale hulpbronnen te komen.
- 1.4 De Commissie zal ervoor zorg dragen dat tussen de gecoördineerde acties die haar steun genieten en de internationale werkzaamheden op dit terrein passend verbindingen worden gelegd.

2. Programmapunt 2: Mobilisering en uitbreiding van de taalindustrieën

Het is de rol van de privé-sector moderne hulpmiddelen die de ontwikkeling van meertalige informaticatoepassingen en de overdracht van informatie tussen talen vergemakkelijken, te produceren en op de markt te brengen. Europa beschikt op dit gebied over een solide wetenschappelijke en technologische basis die door de communautaire onderzoek- en ontwikkelingsprogramma's nog is versterkt, met name door de programma's inzake informatie- en communicatietechnologieën en telematicasystemen van algemeen belang. De Europese markt heeft echter een achterstand waar het gaat om benutting van de bij het onderzoek op taaltechnologisch gebied gemaakte vorderingen. Er moeten met name in het kader van de acties voor verspreiding en benutting van de uit het kaderprogramma en de specifieke programma's voortvloeiende resultaten bijzondere inspanningen worden geleverd om de overdracht van de nieuwe taalverwerkingstechnologie naar de markt te bespoedigen. Alle in dit programma voorgestelde programmapunten zijn erop gericht een gunstig klimaat te scheppen voor de uitbreiding van de taalindustrieën, met name in de sectoren taaltechnologie en vertaling.

Dit programmapunt heeft ten doel de taalindustrieën tot actie aan te zetten door de overdracht van technologie en de vraag te bevorderen door middel van een beperkt aantal demonstratieprojecten voor gezamenlijke rekening die in een aantal sleutelsectoren een katalysatoreffect kunnen bewerkstelligen.

- 2.1 Een aantal bedrijven heeft geëxperimenteerd met geautoriseerde taal om het opstellen van technische documenten en ondersteunen de informatie voor de gebruiker te vergemakkelijken. Deze aanpak verbetert het algemeen documentbeheer en maakt een doeltreffend gebruik van automatische vertaling mogelijk. Het is de bedoeling dat een beperkt aantal projecten voor gezamenlijke rekening aantoont dat het integreren van geautoriseerde taal en auteurs- en vertaalhulpmiddelen in operationele documentbeheersystemen voor verschillende industriële en zakelijke omgevingen kosteneffectief werkt.

- 2.2 Aanpassing van multimediaprogrammatuur aan lokale markten, met inbegrip van vertaling van gesproken en geschreven taal, is in de informatiemaatschappij steeds meer gevraagd. Ter verbetering van de vakkundigheid en de concurrentiekracht van de bedrijven die zich met deze aanpassing bezighouden en van de multimediabedrijven zal een oproep worden gedaan tot het indienen van voorstellen voor het opzetten van een beperkt aantal projecten voor gezamenlijke rekening ter demonstratie van de integratie van methodologieën en hulpmiddelen voor aanpassing aan lokale markten, ter opleiding van personeel hiervoor en ter ontwikkeling van voor KMO's van bijzonder belang zijnde richtsnoeren voor de "beste praktijk".
- 2.3 De Commissie zal het gebruik van netwerken door de vertaal- en tolkenindustrie bevorderen. Deze netwerken bieden toegang tot geavanceerde hulpmiddelen, waaronder elektronische woordenboeken, verbeteren de logistiek, maken integratie met andere functies mogelijk en verbeteren in het algemeen de werking van de vertaalmarkt. Door middel van een oproep tot indiening van voorstellen zal worden gevraagd om de definitie en de tenuitvoerlegging van Europese vertaalgidsdiensten, de definitie van een open vertaalomgeving in Europa en paneuropese demonstratieprojecten op het gebied van televertaling en teletolken waarbij de vertaalindustrie en- beroepsorganisaties worden betrokken.
3. **Programmapunt 3 : Bevordering van het gebruik van geavanceerde taalhulpmiddelen in de openbare sector in de Gemeenschap**

Gezien hun verplichtingen op taalgebied waren de Instellingen van de Gemeenschap en met name de Commissie, genoodzaakt aanzienlijke bedragen te investeren voor de aankoop en perfectionering van geavanceerde hulpmiddelen die voor een efficiënte verwerking van een toenemende hoeveelheid vertalingen en meertalige documenten onontbeerlijk zijn geworden. Door hun dagelijkse vertaalwerkzaamheden dragen zij bovendien bij tot de ontwikkeling van belangrijke meertalige taalhulpbronnen op de diverse terreinen van communautaire activiteit. Als gevolg van de verwezenlijking van de interne markt en het wegvallen van de binnengrenzen zal de informatieoverdracht tussen de overheidsdiensten in de diverse Lid-Staten in omvang toenemen. Deze overheidsdiensten zullen worden geconfronteerd met situaties waarin zij steeds meer geavanceerde taalhulpmiddelen nodig zullen hebben om communicatie met hun partners in de andere Lid-Staten te vergemakkelijken en de kosten ervan te verminderen. Door de overdracht naar de nationale overheidsdiensten van de ervaring die de Europese Instellingen met de meertaligheid hebben opgedaan en door het delen van de daar neder geproduceerde taalhulpbronnen kunnen schaalvoordelen worden behaald en kunnen de kosten van meertalige communicatie worden teruggedrongen.

Doel van dit programmapunt is om samenwerking tussen de overheidsdiensten van de Lid-Staten en van de Instellingen van de Gemeenschap aan te moedigen ter vermindering van de kosten van meertalige communicatie in de openbare sector in de Gemeenschap, met name door het gebruik van geavanceerde taalhulpmiddelen. Zo kunnen de Instellingen van de Gemeenschap als krachtige katalysatoren fungeren voor de ontwikkeling van de Europese taalindustrie door een vraag aan overheidszijde waaraan gemeenschappelijke normen of technische specificaties ten grondslag liggen.

- 3.1 Op langere termijn wordt gestreefd naar een efficiënte dienst voor meertaligheid die aan de behoeften van de Instellingen van de Gemeenschap en van de betrokken overheidsdiensten van de Lid-Statens voldoet. Zo zal een infrastructuur kunnen worden opgezet die de gezamenlijke exploitatie mogelijk maakt van de diverse taalhulpbronnen die bij de communautaire Instellingen en bij de diverse overheidsdiensten aanwezig zijn zonder dat hun huidige functies worden aangetast, terwijl convergentie bij toekomstige ontwikkelingen wordt aangemoedigd. Er zullen aanbestedingen worden uitgeschreven voor de ontwikkeling van hulpmiddelen en systemen waarmee vertaaltijd kan worden bespaard door het vergemakkelijken van lokalisatie en hergebruik van eerder vertaalde teksten of tekstgedeelten en op de toegang tot terminologische gegevensbanken. Er zal eveneens bijzondere aandacht worden geschonken aan de hulpmiddelen en toepassingen die het tolken kunnen vergemakkelijken.
- 3.2 De samenwerking voor gezamenlijke rekening met bepaalde Lid-Statens met het oog op de verbetering van de terminologische hulpmiddelen en de bestaande computerondersteunde vertaalsystemen zal worden voortgezet en tot andere belangstellende Lid-Statens worden uitgebreid.
- 3.3 Er zal een bijzondere inspanning worden geleverd om de taalhulpmiddelen voor de nieuwe officiële talen van de Gemeenschap op het niveau van de andere talen te brengen.

4. Begeleidende maatregelen

De verwezenlijking van een meertalige informatiemaatschappij vereist op elkaar afgestemde strategieën van de overheid, de organisaties en instellingen die ijveren voor de ontwikkeling van taalhulpmiddelen en -hulpbronnen, de experimentele gebruikers en de marktdeelnemers die informatiediensten produceren en verspreiden of die diensten, hulpmiddelen en systemen voor taalverwerking leveren. Ten einde daartoe bij te dragen zal de Commissie de volgende begeleidende maatregelen treffen:

- organiseren van overleg en coördinatie tussen de belangrijkste, bij de ontwikkeling van een meertalige informatiemaatschappij betrokken actoren;
- beoordelen van de vorderingen op het gebied van de totstandbrenging van de meertalige informatiemaatschappij en identificeren van de resterende belemmeringen;
- bevorderen van technische normen die aan de taalbehoeften van de gebruikers beantwoorden;
- opzetten van promotie- en voorlichtingsacties voor de gebruikers en het ondersteunen van de "beste praktijk" -uitwisseling;
- bestuderen van positieve samenwerkingsmogelijkheden met derde landen en met meertalige internationale organisaties.

PROCEDURES VOOR DE TENUITVOERLEGGING VAN HET PROGRAMMA

1. De Commissie legt het programma ten uitvoer in overeenstemming met de in bijlage I genoemde technische specificaties.
2. Indien zij zich daartoe lenen, worden de programmapunten verwezenlijkt door middel van projecten voor gezamenlijke rekening, behalve de projecten die uitsluitend ten behoeve van de EU-instellingen worden uitgevoerd, waarvoor het percentage van de bijdrage tot 100% kan oplopen. De financiële bijdrage van de Gemeenschap bedraagt normaal niet meer dan 50% van de projectkosten en is degressief naarmate het project dichter bij de markt staat. Universiteiten en andere organisaties die geen analytische boekhouding bijhouden, worden op basis van 100% van hun extra kosten vergoed.
3. De selectie van de projecten voor gezamenlijke rekening geschiedt in beginsel volgens de normale procedure van oproepen tot indiening van voorstellen die in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen worden gepubliceerd. De doelstellingen worden omschreven in werkplannen die in nauwe samenwerking met de marktdeelnemers en met het in artikel 4 van de beschikking genoemde comité worden opgesteld.
4. In uitzonderlijke gevallen, na advies van het in artikel 4 van de beschikking genoemde comité te hebben ingewonnen, kan de Commissie ongevraagde projectvoorstellen in overweging nemen, indien deze betrekking hebben op een bijzonder veelbelovende en belangrijke ontwikkeling voor de verwezenlijking van de programmadoelstellingen en niet in het kader van een gewone oproep tot indiening van voorstellen kunnen worden ingediend.
5. De ondersteuning van de inspanningen voor de opbouw van een infrastructuur van Europese taalhulpbronnen kan geschieden in de vorm van gecoördineerde acties waarbij met name door middel van "overlegnetwerken" de ontwikkeling van meertalige taalhulpbronnen wordt gecoördineerd. De communautaire bijdrage kan tot 100% van de kosten voor overleg dekken.
6. Projecten die in het kader van studie- en dienstverleningscontracten volledig door de Commissie worden gefinancierd, worden in overeenstemming met het Financieel Reglement van de Commissie aanbesteed. Ter wille van de transparantie wordt het werkprogramma gepubliceerd en onder beroepsverenigingen en andere belangstellende lichamen verspreid.
7. Voor de tenuitvoerlegging van het programma zal de Commissie ook activiteiten organiseren die zijn gericht op de algemene doelstellingen van het programma en op de specifieke doelstellingen van de diverse programmapunten. Deze activiteiten omvatten workshops, studiebijeenkomsten, conferenties, studies, publikaties, voorlichtingscampagnes, cursussen, deelneming aan samenwerkingsprojecten met overheidsdiensten van de Lid-Staten, Instellingen van de Gemeenschap en internationale organisaties, bijstand aan de nationale Taalwaarnemingscentra en een specifieke ondersteuning van de ontwikkeling van taalhulpmiddelen en hulpbronnen voor die talen van de Gemeenschap waarvoor deze steun het dringendst nodig is.

FINANCIEEL MEMORANDUM

1. TITEL VAN DE MAATREGEL

Bevordering van de meertalige informatiemaatschappij (MLIS): meerjarenactieprogramma voor het behoud en de exploitatie van de taalkundige verscheidenheid in Europa.

2. BEGROTINGSONDERDEEL

B5-403

3. RECHTSGRONDSLAG

Verdrag betreffende de Europese Unie, artikel 130, lid 3

4. BESCHRIJVING VAN DE MAATREGEL

4.1 Algemene doelstellingen

Het voorgestelde programma is gebaseerd op de ervaring die de Europese Commissie heeft opgedaan met het beheer van onderzoekprogramma's op het gebied van taaltechnologie en de ontwikkeling voor eigen behoeften van hulpmiddelen voor taalverwerking die het vertalen vergemakkelijken en de kosten ervan verminderen.

Dit nieuwe programma heeft vier doelstellingen:

- het stimuleren van het gebruik van technologieën, hulpmiddelen en methoden die de kosten van informatieoverdracht tussen talen beperken, en de ontwikkeling van meertalige diensten,
- het begunstigen van de versterking van de taalindustrieën,
- het aanmoedigen van de ontwikkeling van meertalige diensten,
- het bevorderen van de taalkundige verscheidenheid van de Europese Unie in de wereldwijde informatiemaatschappij.

De technologische revoluties die de vorm en de wijze van menselijke communicatie radicaal veranderen, hebben een weerslag op de ontwikkeling en het gebruik van talen. De totstandkoming van een wereldwijde informatiemaatschappij vormt een uitdaging voor de samenhang en de taalkundige verscheidenheid van Europa doordat de economische druk (kosten van meertaligheid) tot het gebruik van dominerende talen op de netwerken aanzet. De burgers die in deze talen minder vaardig zijn, dreigen van de voordelen van de informatiemaatschappij te worden uitgesloten.

Dank zij de geboekte vooruitgang op het gebied van taal- en taalverwerkingstechnologieën zijn er nu hulpmiddelen beschikbaar die de kosten van vertaling en meertaligheid verminderen en het leren van talen vergemakkelijken.

De voornaamste programmapunten van het nieuwe actieprogramma beogen de volgende doelstellingen:

- ondersteunen van de inspanningen om een infrastructuur van de Europese taalhulpbronnen op te bouwen, en stimuleren van de betrokken actoren;
- stimuleren en versterken van de taalindustrieën door het gebruik van moderne taalkundige technologieën en hulpmiddelen en de integratie ervan in informaticatoepassingen te bevorderen;
- bevorderen van het gebruik van geavanceerde taalhulpmiddelen, met name in de Europese overheidssector.

4.2 Duur

Drie jaar, van 1.1.1996 tot 31.12.1998.

5. INDELING VAN DE UITGAVEN/ONTVANGSTEN

5.1 NVU

5.2 GK

5.3 Aard van de verwachte ontvangsten

De eventuele ontvangsten zullen opnieuw worden aangewend overeenkomstig artikel 27 van het Financieel Reglement van 21 december 1977, laatstelijk gewijzigd bij Verordening nr. 610/90 van 13 maart 1990.

6. AARD VAN DE UITGAVEN/ONTVANGSTEN

6.1 Volledig gesubsidieerd

Acties die in het kader van studie- en dienstverleningscontracten volledig door de Commissie worden gefinancierd, worden in overeenstemming met het Financieel Reglement van de Commissie aanbesteed. Deze dienstverlening heeft in het algemeen betrekking op studies, de organisatie van overlegvergaderingen, seminars en demonstraties van taalhulpmiddelen voor de Europese Instellingen en houdt met name verband met de tenuitvoerlegging van de programmapunten 2 en 3 en de begeleidende maatregelen. Ter wille van de transparantie wordt het werkprogramma gepubliceerd en onder beroepsverenigingen en andere belangstellende organisaties verspreid.

6.2 Subsidie in het kader van medefinanciering met andere bronnen in de openbare en de particuliere sector

De selectie van projecten voor gezamenlijke rekening en van gecoördineerde acties geschiedt normaliter via de gebruikelijke procedure van oproepen tot het indienen van voorstellen, die in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen worden gepubliceerd. Op deze manier gefinancierd worden met name de activiteiten die zijn gedefinieerd onder de drie programmapunten voor gezamenlijke ontwikkelingen. De inhoud van deze oproepen wordt vastgesteld in nauw overleg met de marktpartijen en met het programmacomité. Het voornaamste criterium voor steunverlening voor projecten via oproepen tot het indienen van voorstellen is hun potentiële bijdrage tot de verwezenlijking van de programmadoelstellingen. De financiële bijdrage van de Gemeenschap voor projecten voor gezamenlijke rekening bedraagt normaliter maximaal 50% van de projectkosten. Bij projecten die uitsluitend betrekking hebben op de Instellingen van de Europese Unie kan de financiële bijdrage van de Gemeenschap uiteraard oplopen tot 100%. Er kunnen eveneens specifieke aanvullende premies worden toegekend ter aanmoediging van de ontwikkeling van een Europese infrastructuur van taalhulpbronnen, van deelneming van kleine en middelgrote ondernemingen en van initiatieven betreffende de talen van de Unie waarvoor de ontwikkeling van geavanceerde taalhulpbronnen het minst gevorderd is. De financiële bijdrage van de Gemeenschap voor gecoördineerde acties kan tot 100% van de kosten voor overleg bedragen.

7. FINANCIËLE GEVOLGEN

7.1 Wijze van berekening van de totale kosten van de maatregel

In het bedrag van de benodigde kredieten voor de financiering van de bijdrage van de Gemeenschap aan de uitvoering van het MLIS-programma wordt rekening gehouden met financiële parameters die zijn afgeleid uit in het verleden opgedane ervaring en uitgevoerde activiteiten en met de aard van de acties die worden voorgesteld om de in punt 9.1 beschreven specifieke doelstellingen te verwezenlijken.

7.2 Kostenverdeling

Vastleggingskredieten per programmapunt (lopende prijzen in miljoen ecu):

	1996	1997	1998	TOTAAL
Ondersteunen van de opbouw van een infrastructuur voor Europese taalhulpbronnen	0,5	0,5	1,0	2,0
Stimuleren en versterken van de taalindustrieën	1,0	1,0	1,5	3,5
Bevorderen van het gebruik van geavanceerde taalhulpmiddelen in de Europese overheidssector	2,0	2,5	2,5	7,0
Begeleidende maatregelen	0,5	1,0	1,0	2,5
TOTAAL	4,0	5,0	6,0	15

8. VOORGENOMEN FRAUDEBESTRIJDINGSMAATREGELEN

Het algemeen toezicht wordt uitgeoefend door een comité dat uit afgevaardigden van de Lid-Staten bestaat. Specifieke criteria en procedures voor toezicht, waarbij rekening wordt gehouden met de aard van de programmapunten, worden aan het begin van het programma vastgesteld en tijdens de tenuitvoerlegging van het programma periodiek toegepast. Ambtenaren van de Commissie, zo nodig bijgestaan door onafhankelijke deskundigen, controleren vóór betaling of de projecten en de studies naar behoren zijn uitgevoerd, daarbij rekening houdend met de contractuele verplichtingen en de beginselen van goed beheer. Een administratieve controle wordt verricht door de diensten van de Commissie. De Rekenkamer verricht krachtens het Verdrag de controle van de rekeningen. Aan het eind van het programma wordt door onafhankelijke deskundigen een evaluatieverslag opgesteld over de resultaten die voor de diverse programmapunten zijn bereikt.

9. ELEMENTEN VOOR ANALYSE VAN DE KOSTENEFFECTIVITEIT

9.1 Specifieke doelstellingen en doelgroep

Specifieke doelstellingen

Ondersteunen van de opbouw van een infrastructuur voor Europese taalhulpbronnen

Taalhulpbronnen zoals woordenboeken, terminologische gegevensbanken, grammatica's, corpora enz. vormen een essentiële basis voor taalkundig onderzoek, de ontwikkeling van operationele hulpmiddelen voor taalverwerking en de verbetering van computergesteunde vertaalsystemen. De Lid-Staten, de Commissie en een aantal privé-ondernemingen hebben in de produktie van taalhulpbronnen van verschillende omvang en complexiteit aanzienlijke bedragen geïnvesteerd. De exploitatie van deze hulpbronnen wordt momenteel belemmerd doordat zij hoofdzakelijk eentalig zijn en de basisspecificaties vaak verschillen, zodat hergebruik beperkt en lokalisatie vaak moeilijk is. Doel van dit programmapunt is de coördinatie-inspanningen van de producenten en gebruikers van de hulpbronnen te ondersteunen om identificatie, structurering, verspreiding en gebruik ervan op communautair niveau te vergemakkelijken.

Stimuleren en versterken van de taalindustrieën

Dit programmapunt heeft voornamelijk betrekking op de bevordering van de moderne taalverwerkingshulpmiddelen voor toepassingen waarvoor zij bijzonder geschikt zijn en de vertaalkosten aanzienlijk kunnen verminderen, zoals etikettering van produkten, computerondersteund opstellen en vertalen van documentatie en gebruiksaanwijzingen, aanpassing van programmatuur aan de verschillende taalmarkten enz. Het beoogt tevens de bevordering van het gebruik van de taalhulpmiddelen en de communicatiemiddelen die het mogelijk maken de doeltreffendheid en de concurrentiekracht van de Europese vertaalindustrie en tolkdiensten te versterken.

Dit programmapunt is bedoeld om vroegere investeringen voor de eigen behoeften van de Commissie op het gebied van automatische vertaling en meertalige hulpmiddelen te doen renderen en een katalysatoreffect op de ontwikkeling van de markt door de vraag van de overheid te bewerkstelligen. Doel is de overige belangstellende Europese Instellingen en overheidsdiensten van de Lid-Staten in staat te stellen deze hulpmiddelen te gebruiken en samenwerkingsverbanden op te zetten, zodat de ontwikkelingskosten voor de nieuwe officiële talen van de Gemeenschap kunnen worden gedeeld.

Begeleidende maatregelen

Ter aanvulling van de interne maatregelen om de coördinatie te bevorderen tussen de initiatieven die op taalkundig gebied in het kader van verschillende communautaire programma's worden ondernomen en om het effect ervan te bespoedigen, zijn begeleidende maatregelen vereist die betrekking hebben op de organisatie van strategische overlegvergaderingen met de voornaamste marktactoren, het opzetten van strategische studies en enquêtes voor het volgen van de ontwikkeling van de markt en voor het evalueren van de uitwerking van het programma, de bevordering van normalisatiewerkzaamheden, het opzetten van promotie- en voorlichtingsacties voor de gebruikers, de aanmoediging van samenwerking en van uitwisseling van optimale praktijken in de openbare en particuliere organisaties die zich aanpassen aan een meertalige maatschappij en een meertalige markt. Deze maatregelen hebben tevens betrekking op het bestuderen van positieve samenwerkingsmogelijkheden met derde landen en meertalige internationale organisaties.

Doelgroep

De doelgroepen omvatten:

- nationale departementen of instellingen die in de Lid-Staten en de regio's strategische en uitvoerende bevoegdheden op taalgebied bezitten;
- degenen die zich beroepshalve met taal bezighouden, zoals vertalers, terminologen, uitgevers van grammatica's en woordenboeken, taalleraren en gespecialiseerde organisaties en instellingen van de Lid-Staten;
- ontwerpers van taalhulpbronnen en gespecialiseerde organisaties die deze verder ontwikkelen;
- dienstverlenende automatiseringsbedrijven en uitgevers van programmatuur, die gespecialiseerd zijn in de produktie van hulpmiddelen voor taalverwerking;
- grote gebruikersgroepen van deze hulpmiddelen (exportbedrijven, internationale leveranciers van informatie- en communicatiediensten, uitgevers van programmatuur, overheidsdiensten en instellingen die in diverse talen moeten communiceren enz.)

9.2 Motivering van de maatregel

Subsidiariteit

Het taalbeleid valt onder de bevoegdheid van de Lid-Staten. Het bevorderen van de ontwikkeling en het gebruik van de moderne hulpmiddelen voor taalverwerking is echter een gebied waar een communautaire actie gerechtvaardigd is om aanzienlijke schaalvoordelen te realiseren door samenwerking tussen de betrokken partijen in de diverse taalgebieden. De programma-activiteiten staan in verhouding tot de te bereiken doelstellingen en zullen alleen betrekking hebben op de gebieden waar een Europese toegevoegde waarde kan worden verwezenlijkt.

Wijzen van steunverlening

De kosten van de steunverlening zullen zo laag mogelijk worden gehouden door een beroep te doen op concurrentiemechanismen in de vorm van aanbestedingen en oproepen tot het indienen van voorstellen. De bijdrage van de Commissie aan acties voor gezamenlijke rekening zal normaliter maximaal 50% bedragen. De steun voor gecoördineerde acties is beperkt tot de kosten voor overleg. Door overleg over het werkprogramma en strategische overlegvergaderingen zal worden vermeden dat werkzaamheden dubbel worden verricht en zullen synergieën worden bevorderd. Bij de keuze van de wijzen van steunverlening wordt rekening gehouden met de in het Bangemann-rapport en in het actieplan van de Commissie COM(94) 347 aangegeven richtsnoeren, alsmede met de resultaten van de besprekingen die ter voorbereiding van het programma met het bedrijfsleven, de gebruikers en de vertegenwoordigers van de Lid-Staten zijn gevoerd.

Neven- en multiplicatoreffecten

De bevordering van de ontwikkeling van de taalindustrieën en van het gebruik van moderne taalhulpmiddelen levert voor de Gemeenschap zeer positieve neveneffecten op:

- bevordering van een industrie en van diensten die werkgelegenheid scheppen;
- vermindering van de kosten voor vertaling en voor overbrenging van informatie tussen talen (naar schatting werden in 1988 in de Gemeenschap 100 miljoen bladzijden vertaald);
- nieuwe afzetmogelijkheden door de taalkundige aanpassing van produkten en diensten aan de plaatselijke markten;
- versterking van de samenhang van de Gemeenschap met haar taalkundige verscheidenheid;
- behoud van de culturele en taalkundige identiteit van de Gemeenschap in de wereldwijde informatiemaatschappij.

De voorwaarden voor steunverlening door de Gemeenschap, acties voor gezamenlijke rekening en steun voor gecoördineerde acties zorgen voor een multiplicatoreffect dank zij de aanvullende financiële middelen die worden verstrekt door de partners die aan deze acties deelnemen. Zij leveren bovendien een extra multiplicatoreffect op doordat zelfstandige investeringen door de marktpartijen worden gestimuleerd.

Onzekerheidsfactoren

De belangrijkste onzekerheidsfactoren die invloed kunnen hebben op de specifieke resultaten van het programma zijn de bereidheid van de privé-sector om te investeren in de ontwikkeling van moderne hulpmiddelen voor taalverwerking, terwijl de markt voor dergelijke producten nog niet rijp is.

9.3 Volgen en evalueren van de maatregel

Een deel van de acties zal gericht zijn op de ontwikkeling van indicatoren die het mogelijk maken de ontwikkeling van de markt voor meertaligheid in Europa te volgen, zowel wat de ontwikkeling van het aanbod van de producten en de industrie als wat de vraag betreft. Vanaf het eerste jaar van het programma zal een methodologisch kader worden bepaald voor de systematische verzameling van gegevens op de verschillende gebieden.

Aan de hand van de jaarlijks aangepaste analyse van deze indicatoren zal de doeltreffendheid van de in de loop van het programma opgezette acties kunnen worden beoordeeld. Vóór het einde van het programma zullen onafhankelijke deskundigen een evaluatieverslag opstellen over de resultaten die voor de diverse programmapunten zijn bereikt.

10. ADMINISTRATIEVE UITGAVEN (DEEL A VAN AFDELING 3 VAN DE ALGEMENE BEGROTING)

De uitgaven zijn per jaar berekend.

10.1 Extra personeel voor de Commissie

Voor de tenuitvoerlegging van de voorgestelde actie dient extra in 2 ambtenarenposten te worden voorzien (1 A- en 1 C-post, kosten = 160.000 ecu). De effectieve mobilisatie van de vereiste administratieve middelen hangt af van het jaarlijkse besluit van de Commissie over de toewijzing van middelen, waarbij onder meer rekening wordt gehouden met de personeelssterkte en de extra bedragen die door de begrotingsautoriteit werden toegewezen. De aanvragen voor extra middelen mogen in geen geval vooruitlopen op het besluit van de Commissie over de toewijzing van de middelen.

10.2 Bedrag van de vereiste huishoudelijke en personeelsuitgaven

De volgende jaarlijkse bedragen aan huishoudelijke uitgaven zijn gepland:

10.2.1 Gedetacheerde nationale deskundigen

A-1520

Totale uitgaven: 70 000 ecu

Twee nationale ambtenaren zullen moeten worden gedetacheerd om de MLIS-acties tussen de EU en de nationale/regionale niveaus te coördineren.

10.2.2 Vergaderingen van deskundigen

A-250

Totale uitgaven: 120 000 ecu

Voor de voorbereiding van het werkprogramma zal de Commissie externe deskundigen en vertegenwoordigers van de gebruikers, de industrie, de overheidsdiensten en de onderzoekssector raadplegen.

Er zijn 9 vergaderingen gepland met 1 deelnemer per Lid-Staat (kosten = $880 \times 15 \times 9 = 118\,800$, afgerond op 120 000 ecu).

10.2.3 Vergaderingen van het comité

A-2510

Totale uitgaven: 40 000 ecu

Het in de beschikking van de Raad bedoelde comité voor het MLIS-programma zal gemiddeld 3 vergaderingen per jaar houden met 1 deelnemer per Lid-Staat. (kosten = $880 \times 15 \times 3 = 39\,600$, afgerond op 40 000 ecu).

10.2.4 Dienstreizen

A-130

Totale uitgaven: 50 000 ecu

De totale kosten van dienstreizen van het personeel van de Commissie en van de gedetacheerde nationale deskundigen worden op 50 000 ecu geraamd en zullen worden gefinancierd uit de begroting van DG XIII.

VERBAND TUSSEN MLIS EN ANDERE EU-PROGRAMMA'S

	PROGRAMMAKENMERKEN
MLIS	MLIS is een programma ter bevordering van de taalkundige verscheidenheid in de opkomende informatiemaatschappij. Het omvat horizontale acties zoals de ontwikkeling van een taalinfrastructuur en aanverwante normalisatie, bevordert het gebruik van taaltechnologieën door de taalindustrie zodat de kosteneffectiviteit ervan wordt verbeterd en stimuleert de markt voor meertalige producten en diensten. De verticale markt waarop het programma is gericht is de overheidssector, waarvoor MLIS meertalige oplossingen en methodologieën voor optimale praktijken zal ontwikkelen. Het succes van MLIS zal in hoge mate afhangen van de wijze waarop andere initiatieven meertaligheid in hun doelstellingen en concrete acties opnemen.
	IN VERBAND MET MLIS
INFO2000	INFO2000 is een communautair programma dat Europese leveranciers van inhoud wil aanmoedigen om nieuwe multimediatproducten en -diensten te ontwikkelen en dat de gebruikersvraag naar deze producten en diensten wil stimuleren. INFO2000 beoogt gunstige voorwaarden te creëren voor de ontwikkeling van de Europese multimedia-inhoudindustrie, is gericht op de overgang van papieren naar elektronische uitgeverij en op de momenteel opkomende interactieve multimediasdiensten. MLIS draagt bij tot de verwezenlijking van de doelstellingen van INFO2000 door de meertalige aspecten van multimedia-inhoud aan te spreken, bij voorbeeld door de taalindustrieën aan te moedigen taaltechnologieën voor kosteneffectieve diensten te gebruiken en door ervoor te zorgen dat er geschikte informatie- en communicatie-infrastructuren en menselijke interfaces voor de diverse taalversies worden komen.
IT EN ACTS	IT en ACTS hebben betrekking op infrastructuurgerichte OTO-programma's op het gebied van informatietechnologieën (met name gericht op programmatuur, IT-componenten en -subsystemen en interfacetechnologieën) en geavanceerde communicatietechnologieën (met name gericht op de technologische basis voor interactieve digitale multimediasdiensten, fotonica, snelle netwerken, mobiele en persoonlijke communicatie, intelligente netwerken en ontwikkeling van diensten, en kwaliteit, beveiliging en veiligheid van communicatiediensten en -systemen). MLIS zal voortbouwen op de resultaten van de IT- en telecommunicatieprogramma's en zal de toepassing van taalspecifieke technologieën en hulpmiddelen bevorderen. MLIS zal meer bepaald de systematische aanpassing van programmatuur aan de lokale markt (vertaling) bevorderen met het oog op de aanzienlijke economische voordelen die dit kan opleveren.
TELEMATICA	Het programma Telematicatoepassingen bevordert het toegepast onderzoek en demonstratieprojecten op een aantal overheidsgebieden zoals gezondheidszorg, onderwijs, vervoer en bibliotheken. MLIS zal een bijdrage tot de telematicatoepassingen leveren, vooral als deze bedoeld zijn voor multinationalaal of multiregionaal gebruik, door te verzekeren dat op kosteneffectieve wijze met de meertaligheid rekening wordt gehouden vanaf het eerste ontwerp tot de proeffase. MLIS zal ervoor zorgen dat de vereiste taalinfrastructuur beschikbaar is. Het onderdeel Taaltechnologie van het programma Telematicatoepassingen ondersteunt de ontwikkeling en demonstratie van taalhulpmiddelen. MLIS zal ervoor zorgen dat deze resultaten in operationele omgevingen wordt gebruikt.
MEDIA II EN RAPHAËL	MEDIA II is gericht op de specifieke behoeften van het audiovisueel segment (televisie, video, radio, audio en film) van de inhoudindustrie, terwijl RAPHAËL een verticaal programma is dat specifiek op het cultureel erfgoed gericht is. De inhoudindustrie als zodanig bestaat uit ondernemingen die betrokken zijn bij het creëren, ontwikkelen, verpakken en verspreiden van inhoud. MEDIA II zal een belangrijke bijdrage leveren tot het taalpluralisme door middel van zijn acties voor het vervaardigen van verschillende taalversies. Deze acties zullen voortbouwen op werkzaamheden in het kader van programmapunt 2.2 van MLIS in verband met het kosteneffectief gebruik van methodologieën voor het vervaardigen van verschillende taalversies. MLIS zal de vertaalindustrie aanmoedigen om de uitdagingen in de audiovisuele sector aan te gaan en zal de taalinfrastructuur ontwikkelen.
SOCRATES EN LEONARDO	De programma's SOCRATES en LEONARDO vormen een algemeen communautair kader voor beleidsmaatregelen op het gebied van onderwijs en beroepsopleiding ten behoeve van de onderwijssystemen en van een groot aantal bedrijfstakken, terwijl MLIS gericht is op de specifieke behoeften van de taalindustrie. Zeer belangrijk in dit verband zijn de post-LINGUA-acties ter bevordering van het leren van vreemde talen. Deze dragen bij tot de algemene MLIS-doelstelling die gericht is op het bevorderen van taalpluralisme en internationale communicatie. MLIS en SOCRATES in het bijzonder zijn dan ook volledig complementair daar zij hetzelfde strategisch doel hebben.
MKB EN DE AMBACHTELIJKE SECTOR	Het doel van het Geïntegreerd programma ten behoeve van het MKB en de ambachtelijke sector is in het kader van het Witboek op gecoördineerde wijze maatregelen te initiëren ter bevordering van het overleg tussen de Lid-Staten en, zo nodig, van de coördinatie tussen de Lid-Staten ten einde het ondernemingsklimaat te verbeteren door het vereenvoudigen van de administratieve procedures, het bevorderen van steunmaatregelen voor ondernemingen en het bepalen van wijzen waarop de Gemeenschap tot de ontwikkeling van ondernemingen kan bijdragen. MLIS is gericht op de taalindustrie die, afgezien van een beperkt aantal internationale ondernemingen, hoofdzakelijk uit KMO's bestaat. Het MLIS-programma is gericht op het stimuleren van deze sector en van de afnemers, waaronder talrijke KMO's. De resultaten van MLIS zullen leiden tot nieuwe zakelijke mogelijkheden voor KMO's op de interne markt. Kort samengevat vullen het Geïntegreerd programma en INFO2000 elkaar uitstekend aan ter verbetering van de concurrentiekracht van KMO's in Europa.
IDA	IDA is gericht op de verbetering van de communicatie tussen de overheden van de Lid-Staten en tussen deze overheden en de communautaire Instellingen. De acties in het kader van IDA worden bemoeilijkt door de verschillende talen die de overheden voor hun mededelingen, wetten en voorschriften gebruiken en door het gebrek aan Europese terminologienormen in deze sector. MLIS zal tot IDA een aanzienlijke bijdrage leveren door middel van de acties op het gebied van terminologie-infrastructuur en van meertalige diensten in de overheidssector, waar rekening zal worden gehouden met de grote ervaring van de Commissie met de aanpak van meertaligheid.

ISSN 0254-1513

COM(95) 486 def.

DOCUMENTEN

NL

16

Catalogusnummer : CB-CO-95-559-NL-C

ISBN 92-77-95289-X

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen

L-2985 Luxemburg